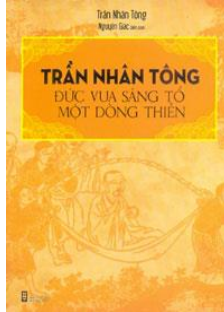

TRẦN NHÂN TÔNG ĐỨC VUA SÁNG TỎ MỘT DÒNG THIỀN

Cư sĩ Nguyên Giác

---oOo---

Nguồn

<http://www.buddhanet.net>

Chuyển sang ebook 21-08-2016

Người thực hiện :

Nguyễn Ngọc Thảo - thao.ksd.hng@gmail.com

Nam Thiên - namthien@gmail.com

[Link Audio Tại Website http://www.phapthihoi.org](http://www.phapthihoi.org)

Mục Lục

THAY LỜI TỰA

LỜI NÓI ĐẦU

1. NHỮNG ĐIỂM DỊ BIỆT VÀ TƯƠNG ĐỒNG GIỮA THIỀN VÀ TỊNH

1.1. Những điểm dị biệt

1.2. Những điểm tương đồng

2. THIỀN VÀ TỊNH BỔ SUNG CHO NHAU

2.1. Thiền bổ sung cho Tịnh

2.2. Tịnh bổ sung cho Thiền

2.3. Tự lực và tha lực phải đầy đủ

3. THỂ NÀO LÀ THIỀN TỊNH SONG TU?

3.1. Lý giải

3.2. Hành trì

NGHI THỨC TỌA THIỀN

A- NGHI THỨC NHẬP THIỀN

B- NGHI THỨC XẢ THIỀN

C- PHƯƠNG PHÁP CHÀ XÁT THÂN THỂ

-ooOoo-

TRẦN NHÂN TÔNG
ĐỨC VUA SÁNG TỔ MỘT DÒNG THIỀN
Nguyễn Giác dịch và bình

Tran Nhan Tong (1258 – 1308)
The King Who Founded A Zen
School

Translated and Commented by Nguyen
Giac

(A book in progress.

Please feel free to use for reference
purposes.

All suggestions are welcome.

Email: nguyengiac@yahoo.com --
California, 2009)

May all beings be happy, peaceful, and
free from suffering.

The writer is deeply grateful to Zen
Master Thich Thanh Tu and Prof. Dr.
Tri Sieu Le Manh That for their
published works that this book relied
on for reference; and to the writer's
root teacher, Zen Master Thich Tich
Chieu.

This book is dedicated particularly to
the younger generations, and generally
to all sentient beings.

Contents

The Life.

Rhythmic Proses.

Poems.

Zen Conversations.

Postscript.

Trần Nhân Tông (1258 – 1308)
Đức Vua Sáng Tổ Một Dòng Thiền
Nguyễn Giác dịch và bình

(Sách chưa ấn hành.

Độc giả có thể dùng tham khảo tự do.

Các góp ý đều sẽ được đón nhận.

Email: nguyengiac@yahoo.com --
California, 2009)

Xin cầu nguyện cho tất cả chúng
sinh được hạnh phúc, bình an và giải
thoát.

Tác giả mang ơn sâu đối với Thiền
Sư Thích Thanh Từ và Giáo Sư Tiến
Sĩ Trí Siêu Lê Mạnh Thát vì các công
trình nghiên cứu và dịch thuật của hai
thầy mà tác phẩm này đã dựa
vào để tham khảo; và đối với bốn
sư tác giả là Thiền Sư Thích Tịch
Chiếu.

Tác phẩm này được đặc biệt dâng tặng
tới các thế hệ trẻ, và phổ quát dâng
tặng cho tất cả chúng sinh.

Mục Lục

Cuộc đời.

Phú.

Thơ.

Tham Vấn.

Lời Thêm.

The Life

Many centuries ago there lived a king who led the Vietnamese people to defeat the Mongolian invaders twice; one day in 1293 this great king ceded the throne, few years later became a monk, and then left a Zen heritage that has flourished now as the largest Zen school in Vietnam. He was Tran Nhan Tong, the third king of Tran Dynasty and the founder of the Truc Lam Zen School.

He was born in 1258, the eldest child of King Tran Thanh Tong and Nguyen Thanh Hoang Thai Hau. His birth name was Tran Kham. Tran Nhan Tong was fond of Zen since childhood despite his royal upbringing. Becoming Crown Prince at sixteen years old, he tried to yield that role to his younger brother, but his father, King Tran Thanh Tong, refused. Then the king married him to the eldest daughter of Nguyen Tu Quoc Mau; his wife later had the title of Kham Tu Thai Hau. He lived in royal happiness, but always thought of becoming a monk.

In the middle of one night, he climbed out of the citadel, and fled toward Yen Tu Mountain. When approaching Thap Temple at the Dong Cuu Mountain and feeling so much tired, he got in the tower and lay down for a rest. The head monk made a meal for the guest, and recognized that the stranger had an extraordinary appearance. After getting the news, the king deployed an army unit to find him. He sadly

Cuộc Đời

Nhiều thế kỷ trước, một vị vua đã lãnh đạo dân tộc Việt Nam hai lần đẩy lui quân Mông Cổ xâm lăng. Một hôm, vào năm 1293, vị vua anh hùng này đã rời ngôi vua, và vài năm sau trở thành một nhà sư và đã để lại một di sản Thiền Tông bây giờ vẫn còn phát triển để trở thành dòng Thiền lớn nhất tại Việt Nam. Ngài tên là Trần Nhân Tông, vị vua thứ ba của Nhà Trần và là vị sáng lập Dòng Thiền Trúc Lâm.

Ngài tên húy là Khâm, con trưởng vua Trần Thánh Tông và Nguyên Thánh Hoàng thái hậu, sanh ngày mười một tháng mười một năm Mậu Ngọ (1258).

Ngài tuy ở vị sang cả mà tâm hâm mộ Thiền tông từ thuở nhỏ. Năm mười sáu tuổi được lập làm Hoàng thái tử. Ngài cố từ để nhường lại cho em, mà vua cha không chịu. Vua cưới trưởng nữ của Nguyên Từ Quốc mẫu cho Ngài, tức là Khâm Từ Thái hậu sau này. Sống trong cảnh vui hòa hạnh phúc ấy mà tâm Ngài vẫn thích đi tu. Một hôm vào lúc giữa đêm, Ngài trèo thành trốn đi, định vào núi Yên Tử.

Đến chùa Tháp ở núi Đông Cứu thì trời vừa sáng, trong người mệt nhọc quá, Ngài bèn vào nằm nghỉ trong tháp. Vị sư trụ trì ở đây thấy Ngài tướng mạo khác thường, liền làm cơm thết đãi. Vua cha hay tin, sai các quan đi tìm thấy, Ngài bắt buộc dĩ phải trở về. Năm hai mươi một tuổi, Ngài lên ngôi Hoàng đế (1279). Tuy ở địa vị cửu trùng, mà Ngài vẫn giữ mình thanh tịnh để tu tập. Thường ngày, Ngài đến chùa Tư Phước trong đại nội tu tập.

Một hôm nghỉ trưa, Ngài thấy trong rốn

returned to the palace.

Tran Nhan Tong became the king of Vietnam in 1279, when he was twenty-one years old. While ruling the kingdom, he tried to keep himself pure for spiritual practice. He came daily to Tu Phuoc Temple in the imperial city for practice.

One day, he took a nap at noon and saw a golden lotus growing from his navel; the lotus flower was as large as a cart wheel on which a golden Buddha sat in meditation. Someone standing near pointed at him and said, "Do you know this Buddha? He is the Buddha of Shining Transformation." When awakened, he told his father about the dream. King Tran Thanh Ton praised that as something unusual.

Tran Nhan Tong ate vegetarian food and lived a simple life. His body was thin. Tran Thanh Tong showed surprise and asked him why he looked weak. After he told about the way he lived, his father cried and said, "I am an old man, relying on you only. You now live in that way; how could you wield the nation that was passed on from ancestors?" Upon hearing his father's words, he wept.

Tran Nhan Tong was smart and studious. It was said that he read all the books in the royal palace, and understood their Buddhist and worldly teachings. When he had free time, he invited Zen masters to come and discuss about the way of mind. He studied Zen under Tue Trung Thuong

mọc lên một hoa sen vàng lớn bằng bánh xe, trên hoa sen có đức Phật vàng. Có người đứng bên cạnh chỉ Ngài nói: "Biết ông Phật này chẳng? Là đức Phật Biến Chiếu." Tỉnh giấc, Ngài đem việc đó tâu lên vua cha. Vua Thánh Tông khen là việc kỳ đặc.

Ngài thường ăn chay lạt thân thể gầy ốm. Thánh Tông thấy thế lấy làm lạ, nên hỏi nguyên do. Ngài trình thật với cha. Thánh Tông khóc bảo: "Nay ta đã già, chỉ trông cậy một mình con, con lại làm như thế, làm sao gánh vác được sự nghiệp của tổ tiên?" Ngài nghe dạy cũng rơi nước mắt.

Con người Ngài rất thông minh hiếu học, đọc hết các sách vở, suốt thông nội điển (kinh) và ngoại điển (sách đời). Những khi nhàn rỗi, Ngài mời các Thiền khách bàn giải về Tâm tông (thiền), tham học thiền với Thượng Sĩ Tuệ Trung, thâm đắc đến chỗ thiền tủy. Đối với Thượng Sĩ, Ngài kính lễ làm thầy.

Những khi giặc Nguyên sang quấy rối, Ngài phải xếp việc kinh kệ để lo giữ gìn xã tắc. Nhờ tình đoàn kết quân dân, Ngài đã hai lần (1285, 1288) đuổi được quân Nguyên, giữ gìn trọn vẹn đất nước. Dưới triều đại Ngài, hai cuộc hội nghị nổi tiếng được ghi vào sử sách là: hội nghị các tướng lãnh ở Bình Than, hội nghị những bô lão trong cả nước ở Diên Hồng để bàn mưu kế, tỏ quyết tâm chống giặc.

Giặc thua và bỏ chạy; các cuộc chiến kết thúc với quá nhiều sinh mạng hy sinh và thị trấn bị phá hủy. Phải mất nhiều năm mới tái thiết lại đất nước.

Si, realized the heart of Zen, and revered Tue Trung as teacher.

He fought many wars during his reign. With the unity of the Vietnamese people, he led the resistance forces and twice, in 1285 and in 1288, drove back the Mongolian invaders. The historians also gave him high points for organizing two national conferences on strategic resistance. Facing the long and hard wars, he held a conference of the military generals at Binh Than, and then a conference of the old sages at Dien Hong to put the whole nation into strong national resistances.

The invaders were defeated and expelled; the wars ended with so many lives lost and towns destroyed. It took years to rebuild the country.

Then Tran Nhan Tong yielded the kingship to his son Tran Anh Tong in 1293, mentored the new king for six years, and prepared to become a monk.

In 1299, Tran Nhan Tong entered the monkhood at Yen Tu Mountain, where he practiced strictly as an ascetic and took the name of Huong Van Dai Dau Da – meaning “A Great Ascetic of Fragrant Clouds.”

In 1304, Tran Nhan Tong traveled around the country, encouraged his people to quit worshipping sexual gods, and taught the ten good deeds. In the winter of the same year, King Tran Anh Tong submitted a petition to ask Tran Nhan Tong to come to the royal citadel and transmit the bodhisattva

Năm Quý Tỵ (1293), Ngài nhường ngôi lại cho con là Trần Anh Tông, lên làm Thái thượng hoàng. Ở ngôi Thái thượng hoàng để chỉ dạy cho con được sáu năm, Ngài sắp đặt việc xuất gia. Đến tháng mười năm Kỷ Hợi (1299) Ngài xuất gia vào tu ở núi Yên Tử. Ở đây, Ngài chuyên cần tu tập theo hạnh đầu-đà (khổ hạnh) lấy hiệu là Hương Vân Đại Đầu-đà.

Đến năm Giáp Thìn (1304), Ngài dạo đi khắp nơi khuyên dân dẹp bỏ những dâm từ (miếu thờ thần không chánh đáng), và dạy họ tu hành thập thiện. Vào mùa đông năm ấy, vua Anh Tông dâng biểu thỉnh Ngài về đại nội để truyền giới Bồ-tát tại gia. Sau đó, Ngài chống gậy đến chùa Sùng Nghiêm ở núi Linh Sơn để truyền bá Thiền tông.

Ngày mùng một tháng giêng năm Mậu Thân (1308), Ngài sai Pháp Loa đến huyện Siêu Loại tại Báo Ân Thiền tự khai giảng trụ trì. Tháng tư năm ấy, Ngài đến chùa Vĩnh Nghiêm ở Lũng Giang kết hạ và sai Pháp Loa khai giảng trụ trì. Chính Ngài giảng Truyền Đăng Lục, bảo Quốc sư Đạo Nhất vì chúng giảng kinh Pháp Hoa. Bãi hạ, Ngài vào núi Yên Tử, đuổi hết những người cư sĩ theo hầu hạ và những kẻ nô dịch trong chùa, không được chực hầu như trước. Chỉ để lại mười vị thị giả thường theo Ngài. Ngài lên ở am Tử Tiêu, vì Pháp Loa giảng Truyền Đăng Lục. Thị giả xuống núi gần hết, duy có đệ tử thượng túc là Pháp Loa còn ở thôi.

Từ đây, Ngài leo khắp các núi, tìm kiếm các hang động, ở tại thạch

precepts. Then afterward, Tran Nhan Tong came to reside at Sung Nghiem Temple in Linh Son Mountain, where he taught Zen to the general public.

In the first month of 1308, Tran Nhan Tong appointed the monk Phap Loa as the abbot of Bao An Zen Monastery in Sieu Loai County. In the fourth month of the same year, he came to Vinh Nghiem Temple at Luong Giang for the summer retreat, and selected Phap Loa to serve as the retreat director. He himself lectured on Truyen Dang Luc (Record of Transmission of the Lamp) while asking the Imperial Preceptor Dao Nhat to expound the Lotus Sutra. After the summer retreat, he dismissed all laypersons and servants, and hiked deep into the forest, upward the Yen Tu Mountain with only ten attendant monks. While staying at the Tu Tieu Temple, he expounded more profoundly Truyen Dang Luc for his dharma heir, Phap Loa.

He then climbed over the mountain, looked around all the caves, and turned a cave into his home. Phap Loa said, “Dear Master, you are an old man, and now live dangerously with the snow and dew so cold; I worry that something bad might happen to you, the great master we are relying on.” Tran Nhan Tong replied, “My season has come. I just plan for a long period of time.”

In the fifth day of the tenth month of the same year, some family members of Princess Thien Doan came to see

thất. Pháp Loa thấy thế bạch: “Tôn đức tuổi đã già yếu, mà xông pha trong sương tuyết, lỡ có bề gì thì mạng mạch Phật pháp trông cậy vào ai?”

Ngài bảo: “Ta thời tiết đã đến, muốn tạo cái kế lâu dài vậy.”

Ngày mùng năm tháng mười năm ấy, người nhà của công chúa Thiên Doan lên núi bạch Ngài: “Công chúa Thiên Doan bệnh nặng mong được thấy Tôn đức rồi chết.” Ngài bùi ngùi bảo: “Thời tiết đã đến vậy.” Ngài bèn chống gậy xuống núi, chỉ cho theo một người thị giả.

Ngài mùng mười Ngài về đến kinh, gặp người thân, chia sẻ các giây phút cảm xúc, và nói về pháp môn lìa sinh tử.

Ngày rằm Ngài trở về núi. Ngài dừng nghỉ ở chùa Siêu Loại. Hôm sau vừa rạng đông, Ngài đi bộ đến chùa làng Cổ Châu, tự đề bài kệ rằng:

ÂM:

Thế số nhất tức mặc
Thời tình lưỡng hải ngân
Ma cung hồn quản thậm
Phật quốc bất thắng xuân.

DỊCH:

Số đời một hơi thở
Lòng người hai biển vàng
Cung ma dòn quá lắm
Cõi Phật vui nào hơn.

(Bản Việt dịch của HT Thích Thanh Từ)

Đến ngày mười bảy, Ngài dừng nghỉ ở chùa Sung Nghiem tại Linh Sơn, Tuyên Từ Hoàng thái hậu thỉnh Ngài vào am Bình Dương cúng trai. Ngài vui vẻ nói: “Đây là bữa cúng dường rốt sau.”

Ngày mười tám, Ngài lại đi bộ đến

him and said, “Princess Thien Doan is badly ill. She begs to see you before her death.” Tran Nhan Ton emotionally said, “The season has come.” He grasped a bamboo staff and went down the mountain with only one attendant.

In the tenth day of that same month, he came to the capital. He met his royal family, shared with them some emotional moments, and gave dharma talks about the way beyond birth and death.

In the fifteenth day of the same month, he left the capital to go back to his monastery. He stopped for a night’s rest at Sieu Loai Temple; next morning, he walked to the temple of Co Chau Village and left the following poem.

Confined in a breath, human life is short;
larger than two oceans of gold,
human greed is vast;
while being jailed in the palace of evil,
human suffers.
Blissful incomparably are those who enter the Buddha land.

In the seventeenth day of the month, he stopped for a rest at Sung Nghiem Temple in Linh Son. Tuyen Tu Hoang Thai Hau invited him for a meal offering at Binh Duong Shrine. He said happily, “This is the last meal offering.”

In the eighteenth day of the month, he walked to Tu Lam Temple at An Ky Sanh Mountain. Feeling a headache, he

chùa Tú Lâm ở ngọn An Kỳ Sanh. Nghe nhưc đầu, Ngài gọi hai vị Tỳ-kheo trong chùa bảo: “Ta muốn lên ngọn Ngọa Vân mà chân không thể leo nổi, phải làm sao?” Hai vị Tỳ-kheo bạch: “Hai đệ tử có thể giúp được.”

Đến am Ngọa Vân, Ngài tạ hai vị Tỳ-kheo rằng: “Xuống núi tu hành đi, chớ xem thường việc sanh tử.”

Ngày mười chín, Ngài sai thị giả Pháp Không lên am Tử Tiêu ở núi Yên Tử gọi Bảo Sát đến đây gấp.

Ngày hai mươi một, Bảo Sát đến am Ngọa Vân. Ngài trông thấy mỉm cười bảo: “Ta sắp đi đây, nhà ngươi đến sao trễ vậy? Đối với Phật pháp, ngươi có chỗ nào chưa rõ hãy nói mau.”

Bảo Sát hỏi:

- Như khi Mã Tổ bệnh, Viện chủ hỏi: “Những ngày gần đây Tôn đức thế nào?” Mã Tổ bảo: “Mặt trời Phật, mặt trăng Phật.” Nói thế ý chỉ làm sao?

Ngài lớn tiếng đáp:

- Ngũ đế tam hoàng là vật gì?

(Nhật Diện Phật và Nguyệt Diện Phật là tên hai vị Phật có khuôn mặt như mặt trời, mặt trăng. Hai vị có tên trong Kinh Vạn Phật. Được nói, thọ mệnh Nhật Diện Phật 1.800 năm, Nguyệt Diện Phật chỉ một ngày, một đêm.)

Bảo Sát lại hỏi:

- Chỉ như “Hoa sum sê chừ gắm sum sê, tre đất nam chừ cây đất bắc”, lại là sao?

Ngài đáp:

- Làm mù mắt người.

said to two monks in the temple, “I want to hike to Ngoa Van Peak, but my legs feel weak. What should I do?”

The two monks replied that they would help to carry him up. Coming to Ngoa Van Temple at the peak, he said thanks to the two monks, and urged them, “Go down the mountain and practice hard; don’t play down the matter of birth and death.”

In the nineteenth day of the month, he asked his attendant Phap Khong to go to Tu Tieu Temple at Yen Tu Mountain and tell Bao Sat to come down and see him urgently.

In the twenty-first day of the month, Bao Sat arrived at Ngoa Van Temple. Tran Nhan Tong saw him and said, “I am departing now. Why do you come so late? If you still have something unclear about Buddhist teachings, just ask me now.”

Bao Sat said, “When Ma To felt ill, the head monk asked, ‘Dear Master, how do you feel these days?’ Ma To replied, ‘Sun Face Buddha, Moon Face Buddha.’ What did that mean?”

Tran Nhan Tong spoke loudly, “The Three Sovereigns and Five Emperors – What were they?”

(A note should be made here. Sun Face Buddha and Moon Face Buddha are the names of two Buddhas whose faces look like a sun and a moon respectively. Both names are listed in the Ten Thousand Buddhas Sutra. It is said that Sun Face Buddha’s life lasted

Bao Sát bèn thôi.

Suốt mấy hôm trời đất u ám, chim vượn kêu hót rất bi thảm.

Đến ngày mùng một tháng mười một, đêm nay trời trong sao sáng, Ngài hỏi Bao Sát: “Hiện giờ là giờ gì?” Bao Sát bạch: “Giờ Tý.”

Ngài lấy tay vén màn cửa sổ nhìn xem, nói: “Đến giờ ta đi.” Bao Sát hỏi: “Tôn đức đi đến chỗ nào?” Ngài nói kệ đáp:

ÂM:

Nhất thiết pháp bất sanh

Nhất thiết pháp bất diệt

Nhược năng như thị giải

Chư Phật thường hiện tiền

Hà khứ lai chi liễu dã.

DỊCH:

Tất cả pháp chẳng sanh

Tất cả pháp chẳng diệt

Nếu hay hiểu như thế

Chư Phật thường hiện tiền

Nào có đến đi ấy vậy.

(Bản Việt dịch của HT Thích Thanh Từ)

Bao Sát hỏi:

- Chỉ như khi chẳng sanh chẳng diệt là thế nào?

Ngài liền nhắm miệng Bao Sát tát cho một cái, nói:

- Chớ nói mớ.

Nói xong, Ngài bèn nằm như sư tử lạng lẽ mà tịch, vào niên hiệu Hưng Long thứ mười sáu (1308), thọ năm mươi một tuổi.

Sinh năm 1258 và viên tịch năm

1308, Trần Nhân Tông sống chỉ nửa

thế kỷ; nhưng dòng Thiền do ngài sáng

lập bây giờ đã trở thành dòng Thiền lớn

nhất ở Việt Nam, sau hơn bảy trăm

năm phát triển. Cũng còn là một tác

1,800 years, and Moon Face Buddha's life only one day and one night.)

Bao Sat asked again, "What does the old saying 'As flowers bloom, so does the silk brocade; as bamboos in the south grow, so do the trees in the north' mean?"

Tran Nhan Tong replied, "They made you blind."

Bao Sat stopped asking.

Then the sky was dark and gloomy for several days. The birds and monkeys in the forest cried sorrowfully.

In the night of the first day of the eleventh month of that year, the sky became clear and full of shining stars. Tran Nhan Tong asked Bao Sat, "What time is it now?"

Bao Sat replied, "The hour of the mouse."

Tran Nhan Tong lifted the curtain, looked out and said, "Now is the time I have to go."

Bao Sat asked, "Where are you going to?"

Tran Nhan Tong read the poem below.

If you constantly see that all things
are unborn and that all things
are undying, all Buddhas appear
constantly in front of your eyes.
Nothing is coming or going.

Bao Sat asked, "How about when it is unborn and undying?"

Tran Nhan Tong patted on Bao Sat's mouth, and said, "Don't talk in your sleep."

giả đa dạng, ngài đã để lại nhiều bài thơ Thiền và sách về giáo pháp nhà Phật từ đó đã trở thành nguồn cảm hứng cho các thế hệ tương lai.

Pháp Loa theo lời di chúc của Ngài làm lễ hỏa táng, lượm ngọc cốt có năm màu để vào bình. Vua Anh Tông cùng đình thần đem long giá rước ngọc cốt về tôn thờ nơi Đúc Lăng và xây tháp ở chùa Vân Yên trên núi Yên Tử, để hiệu là Huệ Quang Kim Tháp và dâng tôn hiệu là Đại Thánh Trần Triều Trúc Lâm Đầu-đà Tĩnh Tuệ Giác Hoàng Điều Ngự Tổ Phật.

Then Tran Nhan Tong lay down as a lion and passed away peacefully at the age of 51, in the year 1308.

Born in 1258 and died in 1308, Tran Nhan Tong lived only half a century; however, after flourishing more than seven hundred years, the Zen school he founded has become now the largest one in Vietnam. Also, as a prolific writer, Tran Nhan Tong left many Zen poems and books on Buddhist teachings that have become inspiration sources for future generations.

Phap Loa obeyed his master's will, performed the cremation ceremony, and collected pieces of five-color bony relics. After forming a royal procession to carry the relics to Duc Lang for worship, King Tran Anh Tong built a stupa in the court of Van Yen Temple on Yen Tu Mountain. The king named the stupa as Hue Quang Kim Thap, and proclaimed Tran Nhan Tong as a buddha named Dai Thanh Tran Trieu Truc Lam Dau Da Tinh Tue Giac Hoang Dieu Ngu To Phat.

Rhythmic Prose

Living Amid Dust and Enjoying the Way

FIRST SESSION

I sit in the city, feel like a monk in mountains and forests, see all karma calming down, and enjoy the peaceful self-nature.

For a half day, the body and mind are free.

The river of desire and attachment dries out;
I don't remember any beloved gem or precious jewelry.

Phú
**Cư Trần Lạc
Đạo Phú**

HỘI THỨ NHẤT
Mình ngồi thành thị;
Nét dụng sơn lâm.
Muôn nghiệp lặng an
nhàn thể tính;
Nửa ngày rồi tự
tại thân tâm.
Tham ái nguồn dừng,

The sound of right and wrong becomes quiet;
I now hear unrestrictedly the swallows chattering and the
robins singing.

Many people enjoy boating on clear rivers; others, hiding
in green mountains.

Everybody sees that the cherry flowers are pink and the
willow trees are green;
however, only a few realize the true color.

The silver moon, with its blue light, shines brightly all
over the river of meditation.

The sun of wisdom lights up all things --
the gentle willow trees, and the beautiful flowers.

If you want to fly, just change your bones and ask for the
medication from deities.

If you want longevity, just go to heaven where they are
making the elixir of life.

Though I read the Book of Changes for pleasure, I
treasure the bright nature of the mind more than all the
jewelry.

Since I read and appreciate the Buddhist Scriptures, I
cherish the mind of no-thought more than all the gold.

chẳng còn nhớ châu
yêu ngọc quý;

Thị phi tiếng lặng,
được dầu nghe yến
thốt oanh ngâm.

Chơi nước biếc, ẩn
non xanh,
nhân gian có nhiều
người đặc ý;

Biết đào hồng, hay
liễu lục,
thiên hạ nằng mây
chủ tri âm.

Nguyệt bạc vùng
xanh,

soi mọi chỗ thiên
hà lai láng;

Liễu mềm hoa tốt,
ngát quần sinh tuệ
nhật sâm lâm.

Lo hoán cốt, ước phi
thăng,

đan thần mới phục;
Nhắm trường sinh,

về thượng giới,
thuốc thử còn đan.

Sách Dịch xem chơi,
yêu tính sáng yêu
hơn châu báu;

Kinh nhàn đọc dẫu,
trọng lòng rồi trọng
nữ hoàng kim.

SECOND SESSION

Just know that!

Just realize the mind; There is no other way.

This is the way to calm the mind: keep the bright nature
of mindfulness.

Stop the false thoughts; just watch the thoughts fade

HỘI THỨ HAI

Biết vậy!

Miễn được lòng rồi;

Chẳng còn phép
khác.

Gìn tính sáng tính
mới hầu an;

away unmistakably.

When not a thought of self and others arises in your mind, you will see the true appearance of the diamond mind.

When not a thought of greed and hatred arises in your mind, you will see clearly the mind of perfect enlightenment.

The Pure Land is the pure mind.

Don't be doubtful, don't ask for the direction to the west.

Amitabha is the bright nature of the mind.

Thus, you don't need to work hard to come to the Land of Great Bliss.

Be mindful of your body and mind, train yourself to live in the nature of mindfulness, and don't boast in any way.

Keep the strict morality, fight against the impermanence, and don't cling to fame and wealth.

Eat fruits and vegetables, fear the karma of eating, and don't be picky about foods despite its bitter or spicy flavor.

Wear simple fabrics, be mindful of the body, and don't be anxious about clothes despite its black or white color.

If you live happily with morality, one half of your hut will be more precious than any heavenly palace.

If you cherish constantly the kindness and righteousness, three pieces of tile from your roof are more admirable than any castle.

Nén niềm vọng, niềm
dừng chẳng thác.

Dứt trừ nhân ngã, thì
ra tướng thực kim
cương;

Dừng hết tham sân,
mới lấu lòng
màu viên giác.

Tịnh độ là lòng trong
sạch,

chớ còn ngờ hỏi
đến Tây phương;

Di Đà là tính sáng
soi,

mựa phải nhọc tìm
về Cực lạc.

Xét thân tâm, rèn tính
thức,

há rằng mong quả
báo phô khoe;

Cầm giới hạnh,
địch vô thường,

nào có sá cầu
danh bán chác.

Ăn rau ăn trái,
nghiệp miệng chẳng
hiềm thuở đắng cay;

Vận giấy vận
sồi, thân căn có ngại

chi đen bạc.

Nhược chín vui
bè đạo đức,

nửa gian lều quý
nửa thiên cung;

Dầu hay mền thuở
nhân nghì,

ba phiến ngói yêu
hơn lấu gác.

THIRD SESSION

HỘI THỨ BA

If you know the mind,
then all the misconducts become empty,
and the practice has no obstacles.

Treasure the bright nature of the mind, and don't go
astray; Study and practice yourself, always on the right
way.

Buddha is the mind; just ask for the response from Ma
To.

Ignore all the riches and forms; just learn the behavior
from Layman Bang.

Living with the bright nature of the mind,
I cling to nothing, neither any wealth nor Canh Dieu Yen
Tu Mountain.

Being mindful of what I see and hear,
I have no thoughts running, and don't need to sit in San
Temple on Dong Mountain.

Those who live amid dust and practice well the way will
have the best admirable merits.

Those who live in forests and don't know the way will
have the misfortune of wasting time.

You should vow to find an enlightened master and learn
studiously from him; the fruit of bodhi might become
ripe in just a night.

It is a rare opportunity to meet an enlightened
practitioner; It takes many lifetimes to see an udumbara
tree blooming.

FOURTH SESSION

Just believe and watch: If you know the one mind, all
delusions will be gone.

Nếu mà cóc,
Tội ắt đã không.
Phép học lại thông.

Gìn tính sáng, mưa
lạc tà đạo;

Thừa mình học, cho
phải chính tông.

Chấn bụt là lòng,
xá uớm hỏi đòi

cơ Mã tổ;

Vong tài đối sắc, ắt
tìm cho phải thói

Bàng công.

Áng tư tài, tính sáng
chẳng tham,

há vì ở Cánh

Điều Yên Tử ;

Rần thanh sắc niềm
dừng chẳng chuyển,

lọ chi ngôi am Sạn
non Đông.

Trần tục mà nên,
phúc ấy càng yêu hết
tác

Sơn lâm chẳng cóc,
họa kia thực cả đồ
công.

Nguyên mong thân
cận minh sư,
quả bồ đề một đêm
mà chín;

Phúc gặp tình cờ tri
thức,

hoa ưu đàm mấy kiếp
đơm bông.

HỘI THỨ TƯ

Tin xem:

Miền cóc một lòng;

Thì rồi mọi hoặc.

After transforming the three poisons, you will realize the three bodies.

To cut the shackles from the six senses, you have to tame the six rebels.

If you want to change your bone structure [to become a Taoist immortal], find and learn to make the sacred medicines.

If you ask me about the way of true emptiness, I will say that just neither run away from nor cling to sounds and forms.

Know the true suchness, and believe in the wisdom; hence, you won't search any more for Buddha in the West or East.

Realize the true appearance, and understand the inaction way; hence, you don't need to toil to ask for the Zen Classics in the South or North.

Read the teachings from Three Baskets, follow the rule book of Zen garden, burn the five kinds of incense, and don't need to spend for sandalwood incense.

You are no different from Sakya Buddha, while you cultivate the mind of kindness and righteousness, and practice the way and the virtues.

You are truly Maitreya Bodhisattva, while you keep the precepts, and have no thoughts of envy and desire.

FIFTH SESSION

And then you know!
Buddha is in the house;
you don't need to search afar.
You are looking for Buddha,
because you neglect the source.

Chuyển tam độc mới
chứng tam thân ;

Đoạn lục căn, nên
trừ lục tặc.

Tìm đường hoán cốt,
chỉn xá năng phục
dược luyện đan;

Hỏi phép chân
không,

hề chi lánh ngại thanh
chấp sắc.

Biết chân như, tin bát
nhã,

chớ còn tìm Phật
tổ Tây Đông;

Chứng thực tướng,
ngõ vô vi,

nào nhọc hỏi kinh
Thiền Nam Bắc.

Xem Tam tạng giáo,
ắt học đòi Thiền uyển
thanh quy;

Đốt ngũ phạn hương,
chẳng tốn đến chiêm
đàn chiêm bặc.

Tích nhân nghi, tu
đạo đức,

ai hay này

chẳng Thích Ca;

Cầm giới hạnh,

đoạn xan tham,

chỉn thực ấy là Di
Lặc.

HỘI THỨ NĂM

Vậy mới hay!

Bụt ở cong nhà;

Chẳng phải tìm xa.

Nhân khuấy bồn nên
ta tìm bụi;

When you realize the nature of awareness,
you then will know that Buddha is you.

Once you understand five Zen sentences, then you will
know how to relax playfully in the unbounded country.
Once you understand three Buddhist sutras, then you will
know how to sit leisurely at the border of the limitless
land.

When you practice the way and don't cling to the senses,
you are already sitting in the scripture school and passing
through the patriarch gate.

Thus, avoid the right and wrong, cling not to sounds and
forms, and beware of turning loose while walking
through miles of willow trees and paths of flowers.

Buddha is kind and compassionate;
I vow to be near and learn from him for countless
lifetimes.

The Emperor is generous and tolerant;
once you get in his royal court, you will have no past
burdens.

Though sewn or patched, the clothes and blankets still
keep you warm over the seasons. Though white or
brown, the cooked rice and gruel still keep you full or
less hungry.

Don't lock the eight consciousnesses, or depress the eight
winds -- the more oppression, the more resistance.

Understand the three mysteries, then expand the three
essential principles; after cutting [a piece of diamond],
then polishing [it].

The guitar originally has no strings; use it to play the
song of the unborn mind.

The flute has no holes; use it to play the song of peace.

Don't pass up the root to search for the branches; I am
very sorry that the elder Cau Chi still has one finger for
you to cling to.

Don't mistake that the reflection in the mirror steals your
head; I would laugh at Yajnadatta.

Đến cốc hay chửi bụt
là ta.

Thiền ngộ năm câu,
năm nhãng công quê

Hà hữu;

Kinh xem ba biển,
ngồi ngơi mái
quốc Tân la.

Trong đạo nghĩa,
khoáng cơ quan,
đà lọt lẩn trường kinh
cửa tổ;

Lánh thị phi, ghê
thanh sắc,
ngại chơi bời dậm
liều đường hoa.

Đức bụt từ bi,
mong nhiều kiếp
nguyên cho thân cận;
On Nghêu khoáng

cả,
lọt toàn thân phô việc
đã tha.

Áo miễn chần đằm
ấm qua mùa,
hoặc chằm hoặc xê;
Cơm cùng cháo đói
no đòi bữa,
dầu bạc dầu thoa.

Ngăn bát thức,
nén bát phong, càng
đề càng bội;

Lấy tam huyền,
nong tam yếu, một
cát một ma.

Cầm vốn thiếu

huyền,
xá đàn dẫu xoang vô

Once you get in the diamond cage, you will know that the practice is not hard; then safely, you can swallow the bamboo prickles.

sinh khúc;
Địch chãng có lỗ,
cũng bắm chơi
xương thái bình ca.
Lấy cội tìm cành,
còn khá tiếc Câu
Chi trưởng lão;
Khuấy đầu chấp
bóng,
át kham cười Diễn
Nhã Đạt Đa.
Lọt quyền Kim
cương,
há mặt hầu thông nên
nóng
Nuốt bông lật cút,
nào tay phải xước
tượng da.

SIXTH SESSION

That's true!

Live with the empty mind; thus, you will naturally enter the way. Once the three karmas stop, your body and mind will be peaceful.

Once you attain the one mind, you will understand the patriarch's teachings.

Beware that only stray Zen folks grasp the texts and dig for meanings, and see that only skillful monks can realize the principle and knows how to live the way.

Asking about the unholy and the holy? I now say that the rain leaks through fabric curtains, and bounces away from the walls.

Asking about the great vehicle and the small one? I now say frankly and briefly that one is a string to thread through the coins, and other a rope to pull up a bucket of water from the well.

Realize that the mind is shining bright constantly; hence, don't worry about when the time comes for you to enter the way.

HỘI THỨ SÁU

Thật thế!

Hãy xá vô tâm;

Tự nhiên hợp đạo.

Dừng tam nghiệp mới

lặng thân tâm;

Đạt một lòng thì

thông tổ giáo.

Nhận văn giải nghĩa,

rạc rài nên Thiền

khách bơ vơ;

Chứng lý tri cơ, cứng

cát phải nạp tăng

khôn khéo.

Han hữu lậu, han vô

lậu,

bảo cho hay: the lọt,

duộc thung;

Hỏi Đại thừa, hỏi

Tiêu thừa,

thừa thẳng tắt: lòi

tiền, tơ gáo.

Just nurture the bright nature of the mirror continuously; hence, don't be disturbed by the senses and their objects.

If the gold still has impurities from the ore, you have to cast it nine more times, and forge it nine more times.

Thus, all the wealth can not make a thought of desire arising from you, who lives happily with simple meals, though vegetables or gruel.

Those who keep all the precepts purely in mind and in appearance are the bodhisattvas adorning the universe. Those who serve the king loyally and their parents respectfully are the virtuous persons.

You, the meditators, have to be selective about good friends for whom you are willing to die to repay their assistance.

You, learners of the way, have to revere the masters to whom you have no ways to return the gratitude even if your bones are crushed and ground.

SEVENTH SESSION

Thus, that's true!

The more you practice, the more you know that Buddhist teachings are very precious.

When ignorance is gone, you will see the mind essence more clearly.

When affliction disappears, you will immerse in the way and morality.

Read the sutra inside your heart, then you will see the

Nhận biết lâu lâu lòng
vôn,

chẳng ngại bề thời
tiết nhân duyên;

Dồi cho vặc vặc tính
gương,

nào có nhuốm căn
trần huyền não,

Vàng chữa hết
quặng,

xá tua chín phen đúc
chín phen rèn;

Lộc chẳng còn tham,
miễn được một thì

chay một thì cháo.

Sạch giới lòng,

dồi giới tướng,

nội ngoại nên Bồ
tát trang nghiêm;

Ngay thờ chúa, thảo
thờ cha,

đi đỗ mới trọng
phu trung hiếu.

Tham thiền kén bạn,
nát thân mình mới

khá hồi ân;

Học đạo thờ thầy,

lọt xương óc chưa
thông của báo.

HỘI THỨ BẢY

Vậy mới hay.

Phép bụt trọng thay;

Rèn mới cốt hay.

Vô minh hết bỏ

đề thêm sáng;

Phiền não rồi đạo

đức càng say.

Xem phỏng lòng

kinh,

traces of Buddha's words.

Study the responses from patriarchs, then you will know it's not hard to enter the way.

Realize the root of mind, wash away all worldly circumstances, and don't let even an inch of dust remain. Knock down the flagpole, know and see completely, and don't let any affliction linger in mind.

Kindle the flame of enlightenment, and burn down the forest of false views from the past.

Wield the sword of wisdom, and sweep away all the passions now still hovering.

Be grateful to Buddha, hold dear your parents, revere the masters and learn the way.

Appreciate Lord Gautama, eat no animals, keep the precepts and be vegetarian.

To cherish his kindness, vow to be near and learn from him for countless lifetimes.

To show gratitude for being saved, prefer to die a million times bitterly than to live without the Dharma.

In case you uphold righteousness and live in the way constantly, you are truly good even if you have only incense and flowers for offering.

In case your words proclaim the faith and your mind has no morality, you are really bad even if you present offerings of gold and jewels.

lời bụt thốt dễ cho
thấy dấu;

Học đòi cơ tổ,
xá thiên không khôn
chút biết nay (nơi).

Cùng căn bản,
rửa trần duyên,
mưa dề mây hào ly
đương mặt;

Ngã thẳng chàng,
viên tri kiến,
chớ cho còn họa giữa
cong tay.

Buông lửa giác ngộ,
đốt hoại thầy rừng tà
ngày trước;

Cầm kiếm trí tuệ,
quét cho không tính
thức thưở nay.

Vâng ơn Thánh, xót
mẹ cha, thờ thầy học
đạo;

Mến đức Cồ, kiêng
bùi ngọt, cầm giới ăn
chay.

Cảm đức từ bi, để
nhiều kiếp
nguyên cho thân cận;

Đội ơn cứu độ, nát
muôn thân
thà chịu đắng cay.

Nghĩa hãy nhớ, đạo
chẳng quên,
hương hoa cúng xem
còn nên thảo;

Miệng rằng tin, lòng
lại lỗi,
vàng ngọc thờ cũng
chửa hết ngay.

HỘI THỨ TÁM

EIGHTH SESSION

Thus, that's true!
Practice skilfully, and never quit learning.
Shake away the consciousness, and don't let it grasp on
the mind.
Be patient to watch the false thoughts fade away, and
don't let any of them hover around.

Those who get drunk with power and fame are all naïve
persons.
Those who gather merit and wisdom are all truly
knowers.

Build bridges and roads, enhance temples and shrines,
adorn the world outside, and practice with the actual
phenomena.
Hunt for the mind of joy and detachment, nurture the
mind of kindness and compassion, attain liberation in
mind, and constantly read the sutra inside your heart.

Tame your mind to become a Buddha, and toil to polish
it constantly;
Just like rinsing sand to find gold, you have to pick and
choose so many times.

Read Buddha's words, investigate patriarchs' words, and
practice the teachings all along.
Revere Buddha, cultivate yourself, and avoid any error
though as slight as a thread of silk or a strand of hair.

Understand all the dharma sayings; hence, not a thought
of fear would arise in your mind.
Guard your senses skilfully; hence, the eight winds
would not make you move.

Chung ấy:
Chín xá tua rèn;
Chớ nên tuyệt học.
Lay ý thức chớ chấp
chăng chằng;
Nén niềm vọng mưa
còn xóc xóc.
Công danh mắng
đấm,
ấy toàn là những đũa
ngây thơ;
Phúc tuệ gồm no,
chín mới khá nên
người thực cốt.
Dựng cầu đồ, dò
chiền tháp,
ngoại trang
nghiêm sự tướng hãy
tu;
Săn hỷ xả, nhuộm từ
bi,
nội tự tại kinh Lòng
hằng đọc.
Rèn lòng làm bột,
chín xá tua một sức
dồi mài;
Đãi cát kén vàng, còn
lại phải nhiều phen
lựa lọc.
Xem kinh đọc lục,
làm cho bằng thừa
thấy thừa hay;
Trọng bột tu thân,
dùng mưa lổi một tơ
một tóc.
Cùng nơi ngôn cú,
chín chằng hề một
phút ngại lo;
Rất thừa cơ quan,

NINTH SESSION

Thus, now I tell you.

The teaching methods used by patriarchs are very different, but they will lead you to the same gate. If you talk only about the days after Ma To, then you miss a previous incident when Bodhidharma met Luong Vu De.

“The merit from good deeds are all empty.” Those who don’t realize that meaning are all clinging to delusions and making more mistakes. Since the words “vast emptiness” and “don’t know” were spoken, they have been echoing in the ears of ignorant persons.

Bodhidharma was born in India, died in Shaolin Temple, and pretended to be buried at the foot of the Hung Nhi Mountain.

Some generations later, a poem was written on a wall of that temple, saying that the human body was the bodhi tree and that the mind was a luminous mirror.

The elder Vuong wielded a sword and killed a cat, clearing all doubtful thoughts about the head monk. The Zen Master Tu Ho pretended to whistle his dog to test the responses from younger generations.

The rice at Lu Lang Market was very expensive; nobody was allowed to haggle.

The walkways in Thach Dau’s monastery were so slippery; it was hard to come there to ask for the way.

Pha Tao took down the banners, trampling divine signs to save the Kitchen God.

Cau Chi moved a finger, using the old style from his master.

Lam Te’s sword and Bi Ma’s crutch were handled freely to show the way for the asking monks.

Doan’s lion and Huu’s buffalo appeared to warn the arrogant Buddhists.

Lifting a fan and moving a bamboo rod were all means

mưa còn để tắm hơi
lọt lọc.

HỘI THỨ CHÍN

Vậy cho hay:

Cơ quan tổ giáo;
Tuy khác nhiều
đàng,
Chẳng cách mấy
gang.

Chữ xá nói từ
sau Mã tổ;
Ắt đã quên thuở
trước Tiêu Hoàng.

Công đức toàn vô,
tính chấp si càng
thêm lỗi;

Khuếch nhiên bất
thức, tai ngu mắng ắt
còn vang.

Sinh Thiên Trúc,
chết Thiếu Lâm,
chôn dôi chân non

Hùng Nhĩ;
Thân bồ đề, lòng
minh kính,

bài giờ mặt vách hành
lang.

Vương lão chém
mèo,

rạt thầy lòng ngựa thủ
tọa;

Thầy hồ khua chó, trở
xem trí nhẹ con
giàng.

Chợ Lư Lãng gạo
mắc quá ư, chẳng
cho mà cả;

Sở Thạch Đầu đá tron
hết tấc, khôn đến thua
đàng.

to see whether the learners had understood.
Throwing a ball or handing a dipper was just a means for
dharma friends to show the understanding.

Thuyen Tu moved a paddle, while the time had not come
yet for the green river to take him in for purification.

Dao Ngo swung a tablet, while the ghosts confused him
with a weird spirit.

Van Yen's dragon swallowed the universe, scaring the
observers.

Nghia Ton's snake lay across the world, spreading
rumors afar.

The cypress is the mind; don't mistake that for the
eastern direction.

The boy Binh Dinh is fire; don't mistake that for the
northern direction.

Despite that Trieu Chau served tea and Thieu Duong
gave cakes, many Zen practitioners still feel hungry.
Despite having rice fields in Tao Khe and gardens in
Thieu That, the monks still leave them untamed now.

Long ago a monk got enlightenment when dropping a
bundle of firewood or when kindling a flame of a lamp;
that was because he had absorbed a great doubt for the
truth.

Long ago a monk got enlightenment when seeing the
cherry flower or when hearing a pebble striking a
bamboo tree; that was because he had calmly watched
his senses for long.

Phá Táo cát cờ,
đạp xuống dầu thiêng
thần miếu;
Câu Chi dòi ngón,
dùng đòi nếp cũ ông
ang.
Lưỡi gươm Lâm Tế,
nặng Bí Ma,
trước nạp tăng no
dầu tự tại;
Sư tử ông Đoan, trâu
thầy Hựu,
răn đàn việt hươm xá
nghênh ngang.
Giơ phiến tử, cất trúc
bè,
nghiệm kẻ học cơ
quan nhẹ nhẫ;
Xô hòn cầu, cầm mộc
thực,
bạn thiền hòa chúc
móc khoe khoang.
Thuyền Tử rà chèo,
dòng xanh chữa cho
tịnh tẩy;
Đạo Ngô múa hốt,
càn ma đường thấy
quái quàng.
Rồng Yêm Lão
nuốt càn khôn,
ta xem chín lệ;
Rắn ông Tồn
ngang thế giới,
người thấy ắt dang.
Cây bách là lòng,
thác ra trước phải
phương Thái Bạch;
Bính đỉnh thuộc hỏa,
lại trở sau lối hướng
Thiên cang.

Trà Triệu Lão, bánh
Thiền Dương,
bây thiên tử hầy
còn đói khát;
Ruộng Tào
Khê vườn Thiều
Thất,
chúng nạp tăng
những để lưu hoang.

Gieo bó củi, nẩy bông
đèn, nhân mang mới
nết;
Lộc đào hoa, nghe
tiếng trúc, mặc vẻ mà
sang.

TENTH SESSION

The patriarchs all realized the one emptiness,
despite that they had different personal traits.
The responses from patriarchs hide no secrets;
It is just that your mind has something to cling to and get
trapped in.

The monks from Hinayana could not understand well,
despite that Buddha did not separate the perfect nirvana
from an illusory citadel.

The bodhisattvas realized the way and attained
liberation, despite whether they lived in forests or in the
city.

Wild mountains and serene forests are places where the
recluses enjoy living.

Quiet temples and peaceful shrines are scenes where the
practitioners go strolling.

Those riding high horses under large sunshades would
not win the respect from Hell Master.

Those living in jewel palaces or in golden castles would
meet many beloved persons in hell.

Desiring power and fame, and clinging to the sense of

HỘI THỨ MƯỜI

Tượng chúng ấy,
Cốc một chân không;
Dùng đời căn khí.
Nhân lòng ta vương
chấp khôn thông;
Há cơ tổ nay còn thừa
bí.

Chúng Tiểu thừa cốc
hay chữa đến,
Bụt xá ngăn Bảo
sở hóa thành;
Đấng Thượng
sĩ chúng thực mà
nên,
ai ghê có sơn lâm
thành thị.

Núi hoang rừng
quạnh,
ấy là nơi dật sĩ tiêu
dao;
Chiền vắng am
thanh,
chỉn thực cảnh đạo

self and others are the thoughts that keep people unenlightened.

Living in the way and morality, and transforming body and mind are the works that make people enlightened.

While the eyebrows are horizontal, the nose is vertical; Human faces are different, but have the same structural principle.

While the holy watch, the unholy play with thoughts; The distance is thousands of miles away.

Thus, hear the following poem.

Living amid dust and enjoying the way,
you should let all things take their course.

When hungry, just eat; when tired, just sleep.

The treasure is in your house; don't search any more.

Face the scenes, and have no thoughts;

then you don't need to ask for Zen.

nhân du hý.

Ngựa cao tán cả,

Diêm vương nào kẻ
đưa nghênh ngang;

Gác ngọc lâu vàng,
ngọc tốt thiếu chi
người yêu quý.

Chuộng công danh,
lòng nhân ngã,

thực ấy phạm phu;

Say đạo đức, dòi thân
tâm,

định nên thánh trí.

Mày ngang mũi dọc,
tướng tuy lạ xem ắt
bằng nhau;

Mắt thánh lòng
phàm,

thực cách nhân vàn
vân thiên lý.

Kệ rằng:

Cư trần lạc

đạo thả tùy duyên

Cơ tắc xan hề khôn
tắc miên

Gia trung hữu bảo
hư tâm mịch

Đối cảnh vô
tâm mạc vấn thiên

(Ở đời vui đạo,

hãy tùy duyên,

Đối cứ ăn đi mệt ngủ
liên.

Trong nhà có báu

thôi tìm kiếm,

Đối cảnh vô tâm, chớ
hỏi thiên.)

Đắc Thú Lâm

Making a Song of Enlightenment While Enjoying

Forests And Streams

Being born as a human is a misfortune.
Those who know that are the ones who truly know.
I feel happy with myself for living here these days, and
laugh out loudly for seeing my wish fulfilled.

I cling neither to power and fame, nor to wealth and
nobility.

The Tan and Han dynasties rose to become the most
powerful, and later fell apart.

I now live as a poor person, have a place to cultivate
myself, hide my traces on this high mountain, and stay
among the wild.

The monkeys happily murmur, making friends with me.
The forest is so serene, while my body and mind fill with
joy and cling to nothing.

Living leisurely and having nothing in my mind, I clean
the altar, revere Buddha and heavenly beings, and keep
the lamps and incense lit everyday.

Chanting sutras and reflecting on Buddha, I vow to
express thankfulness to the three realms of beings and
the four debts of gratitude.

My mind is clear and serene, and I see the nature of
awareness is shining bright.

There is no more here and there, self and others.

Dropping all worldly circumstances,

I see beyond the right and wrong.

Taming the one mind,

I keep watching day and night.

Sitting in this world,

I don't mind the change.

Living in the serene forests,

I let my mind relax peacefully.

I vow to follow the Buddhas,
get complete enlightenment,
sing the unborn song,
stay in meditation and attain liberation.

Tuyên Thành

Đạo Ca

Sinh có nhân thân,

Áy là họa cả;

Ai hay cóc được,

Mới óc là đã.

Tuần này mà ngẫm,

Ta lại xá ta;

Đắc ý cong lòng,

Cười riêng ha hả.

Công danh chẳng

trọng,

Phú quý chẳng

màng;

Tần Hán xưa kia,

Xem đà hèn hạ.

Yên bề phận khó,

Kiểm chôn dưỡng

thân;

Khuất tịch non cao,

Nấu mình sơn dã.

Vượn mừng hủ hỷ,

Làm bạn cùng ta;

Vắng vẻ ngàn kia,

Thân lòng hỷ xả.

Thanh nhàn vô sự,

Quét tước đài hoa;

Thờ phụng bụi trời,

Đêm ngày hương

hỏa.

Tụng kinh niệm bụt,

Chúc thánh khăn

câu;

Tam hữu tứ ân,

Ta nguyện được bả.

Niệm lòng vặc vặc,

Giác tính quang

quang;

Chẳng còn bỉ thử.

Tranh nhân chấp ngã.

Everybody should know that this world is just a dream;
your tears will flow compassionately,
when you wake up and see the dream is over.

Know that your body is illusory as a floating cloud, and
that all things are emptiness as bubbles on the sea
surface.

You should come to live in a serene forest,
wear simple clothes, and practice the way heedfully.

Don't pay attention to what people do though good or
bad deeds.

Close your mouth and seal your ears;
All things outside the way are all adversities.

Find a quiet place to live and mature your dharma life;
The right time will come, and you will see the law of
cause and effect fulfilled.

Be compassionate and willing to save other beings, even
if you have to cut your flesh to feed birds and fish.

Do not care much for your body, despite some meals
leave you hungry and some keep you full.

See that earth, water, fire and wind are transforming your
body constantly, while the dharma body is eternally
dwelling, is truly the entire universe, is clearly before
your eyes, and is shining perfection.

The Zen teachings ask you to see the way right in front
of your eyes, and to realize that the sounds you hear are
all echoes coming through an empty cave.

There are countless learners, but only a few, perhaps one
or two, would know how to transform a bamboo tree into
a dragon.

I point to the north direction, and you wrongly turn to the
south.

That is because your mind is unclear.

When you attain the Zen of one finger, it takes just a
moment to clear everything.

Now hear my poem.

Trần duyên rũ hết,
Thị phi chẳng hề.
Rèn một tâm lòng,
Đêm ngày đơn đả.
Ngồi cong trần thế,
Chẳng quản sự thay.
Văng vẳng ngàn kia,
Dầu lòng dong thả.
Học đòi chư Phật,
Cho được viên
thành;
Xương khúc vô sinh.
An thiên tiêu sá.

Ai ai xá cốc,

Bằng huyền chiêm
bao;
Xảy tỉnh giấc hòe,
Châu rơi lã chã.
Cốc hay thân huyền,
Chẳng khác phù vân;
Vạn sự giai không,
Tựa dường bọt bễ.
Đem mình nấu tới,
Cảnh vắng ngàn kia;
Đốc chí tu hành,
Giấy sồi bỏ bả.
Lành người chẳng
chớ.
Dữ người chẳng hay;
Ngậm miệng đắp tai,
Hề chi họa cả.
An thân lập mệnh.
Thời tiết nhân duyên;
Cắt thịt phân cho,
Dầu là chim cá.
Thân này chẳng
quản.
Bữa đói bữa no;

I live in a serene place,
and see the mind liberated.
The cool wind is seeping
through the shade of cypress trees.
Sitting on a Zen bed beneath a tree,
I read a sutra.
The two words “leisure time” are
more precious than ten thousand gold bars.

Địa thủy hỏa phong,
Dầu là biến hóa.
Pháp thân thường
trụ,
Phổ mãn thái hư,
Hiển hách mục tiên,
Viên dung lỏa lỏa.
Thiền tông chỉ thị,
Mục kích đạo tôn;
Không cóc truyền
thanh,
Âm hưởng ứng dã.
Phô người học đạo,
Vô số nhiều thay;
Trúc hóa nên rồng,
Một hai là họa.
Bởi lòng vờ vịt,
Trở Bắc làm Nam;
Nhất chỉ đầu thiền,
Sát na hết cả.

Kệ rằng:

Cảnh tịch an cư tự tại
tâm

Lương phong xuy đệ
nhập tùng âm

Thiền sàng thọ hạ
nhất kinh quyền

Lưỡng tự thanh
nhàn thẳng vạn tâm

Cảnh vắng sống
yên tự tại hồn,

Bóng tùng gió mát
thổi từng cơn.

Giường thiền một
quyển kinh bên góc,

Hai chữ thanh
nhàn vạn nén hơn.

(Bản Việt dịch bài
kệ là của GS Lê

Poems

1

SEEING A SCENE

The frosting season is gone.
It's time to bring out the spring clothes.
The Qingming Festival comes today.
Like jewels of ruby, the steamed rice
rolls lie fully on the tray, preparing for
an ancient Vietnamese custom.

2

**FAREWELL TO THE TWO
CHINESE ENVOYS, LY TRONG
TAN AND TIEU PHUONG MAI**

Linh Tri is far away; the farewell party
stays warm in memory.
The spring breeze now can not hold your
horsewhips.
You have come as the two envoys, and
become the two stars of merit that still
brighten our southern sky for days.

3

**FAREWELL TO THE TWO
CHINESE ENVOYS, MA HOP AND
KIEU NGUYEN LANG**

You two star envoys have brightened the
southern sky,
drawing an entourage of light three
rounds a night.
With deep gratitude and affection to your
country,
we customarily make humble offerings.
Your mandarin flags now raise and fly; I
wish you healthy.
Your horsewhips lash the spring breeze
now, and your horses will bring both of

Thơ

1

TỨC SỰ

Xong mùa Giá chi thử áo xuân,
Hôm nay hưởng gặp tiết thanh minh.
Đầy mâm bánh cuốn như hồng ngọc
Phong tục từ xưa của Việt Nam.

2

**TIỄN SỨ BẮC LÝ TRỌNG TÂN
TIÊU PHƯƠNG MAI**

Thăm thẳm Linh Trì ẩm tiệc đưa
Người về khôn cách gió xuân ngửa.
Nào hay sao sứ hai ngôi phúc,
Sáng rọi trời Nam mây tối bura.

3

**TIỄN SỨ BẮC MA HỢP
KIỀU NGUYỄN LÃNG**

Trời nam, sao sứ rọi hai ngôi
Dẫn lối ba vòng đêm sáng soi
Bên ấy ơn sâu tình dễ cảm
Nơi đây tục bạc lễ thẹn tôi
Mù xông cờ tiết thân mừng khỏe
Roi vút gió xuân ngựa kết đôi
Trung thống vạc lời xin hãy nhớ
Nỗi lo đất nước khỏi nung sôi

you home safely.
Remember my words of loyalty, and my
concern to promote harmony between
our countries.

4

RESPONDING POEM TO KIEU NGUYEN LANG

With a luggage of light clouds, the
spring just comes to the southern
mountain, scatters some flowers on the
'mai' plants, and reveals the imperial
virtue everywhere.
Living in this world, I would feel
ashamed if not helping the people.
With head still looking back, you trot the
horse amid snow and fog.
Stopping the caravan sometimes, you
gaze at mountains and rivers.
Tomorrow, the Nhi River will disappear
behind the smoky fog.
Let's have a toast of red wine, fresh and
cool, to purify the mind.

5

EARLY FLOWERS ON THE MAI PLANT (1)

Reflecting in water, a flower with five
yellow petals circling around shows its
beauty among the coral reefs.
After three winters of wearing white, the
branch now boasts an early flower, and
stands as a stick of incense to welcome
the spring.
The floral nectar perfumes, and gets
sober butterflies drunk.
The night light gleams watery, and
makes sad birds thirsty.
If the Moon Lady's ever come to this

4

HỌA THƠ KIỀU NGUYỄN LÃNG

Non nam hành lý nhẹ mây tung
Xuân đến cảnh mai mới mây bông
Khắp thấy cùng thương thiên tử đức
Sống không giúp thế trượng
phu buồn
Ngựa xông sương tuyết đầu còn
ngoái
Mắt ngắm non sông xe chút ngừng
Sông Nhi ngày mai mờ khói nước
Rượu đào tươi mát rửa lòng trong.

5

HOA MAI SỚM (1)

Vàng điểm tua hoa năm cánh tròn
San hô chìm bóng vẩy phô tuôn
Ba đông cảnh trắng hoa khoe trước
Một nén hương xuân nhánh hỷ còn
Cam lộ ngát thơm say bướm tỉnh
Dạ quang tựa nước khát chim buồn
Hằng nga nếu biết đây hoa đẹp
Quế lạnh cung Thiềm thôi ở luôn.

land of beautiful flowers, she would have stayed here forever, and abandoned all the cold palaces on the moon.

6

EARLY FLOWERS ON THE MAI PLANT (2)

It's cold outside; I have not stepped over the door for five days.

The breeze from previous springs now comes back to the old tree.

From broken ice pieces, the reflections sparkle on the water.

Seeing flowers swaying at the branches, I forget to boil the water for tea.

The moon comes to this mountain village, and sinks along with a Vietnamese song.

A cloud hovers over the border, and still soaks in Chinese flute melody.

A branch of flowers has strayed to my dream about you;

After waking up, I wish I would have given it to you.

7

THE SCENE OF SPRING

The birds sing playfully, and the willow flowers bloom.

Who is painting a changing shade of floating clouds on my front yard?

A guest comes, leans against the balcony, gazes at mountains and clouds, and asks none about worldly things.

8

JOINING A BANQUET WITH HIS ROYAL HIGHNESS VAN TUC

6

HOA MAI SỚM (2)

Ngại rét năm ngày cửa biếng ra

Gió xuân trước đã đến cây già

Bóng giăng mặt nước băng vừa vỡ

Hoa trĩu đầu cành âm chữa pha

Xóm núi trắng chìm lời hát Việt

Ái quan mây đắm tiếng tiêu Hồ

Một cảnh lạc tới giấc mơ bạn

Tỉnh dậy tặng người chẳng nở đưa

7

CẢNH XUÂN

Chim hót nhớn nhỡ, hoa liễu dày,

Bóng thềm nhà vẽ mây chiều bay

Chuyện đời khách đến thôi không hỏi

Cùng tựa lan can ngắm núi mây.

8

DỰ YÊN VỚI VĂN TÚC VƯƠNG

Chân rùa bóc đỏ mộng

VUONG

The cooks brought out reddish boiled turtle feet and amber-colored fried horse steaks.

Being a mountain monk who kept strictly the code of discipline, I did not share the meal though I sat at the same table with His Royal Highness.

9

THAN QUANG PAGODA ON DAI LAM MOUNTAIN

On this high and vast realm, Than Quang Pagoda shows the sense of serenity.

Away from the sky, the moon stops here for a visit.

A dozen palaces appear just like in a painting.

Three thousand worlds come into sight of the poetic eyes.

Life changes constantly, just like the cloud flakes are forming a blue dog.

While the cypress trees don't know about years and months, the monk's head already turns white.

Burning incense and bowing to the Buddha are few things I do.

All thinking does not cling to me anymore.

10

A POEM FOR THE LAKE COTTAGE IN FRONT OF PHO MINH PAGODA

After thousands of incense sticks burning, the cottage now is full of fragrance.

A flow of cool waves rises around.

Yên ngựa nướng vàng thơm
Sơn tăng giữ giới sạch
Cùng ngôi chảnh cùng ăn

9

CHÙA THẦN QUANG TRÊN NÚI ĐẠI LÂM

Bát ngát Thần quang gợi tịch u

Trời trăng ôm cõi đến ngao du

Lâu đài một tá bày tranh vẽ

Thế giới ba ngàn lọt mắt thơ

Lắm đổi thói đời mây thương cầu

Đâu hay từng cõi trắng đầu sư

Thấp hương lễ Phật trừ đôi việc

Hết thầy suy tư mặc bỏ lờ.

10

ĐỀ NHÀ THỦY TẠ CHÙA PHỔ MINH

Xông hết nghìn hương thơm ngát nhà,

Mới dâng dòng nước mát đâu xa

Cửa chùa dưới bóng đa già khép

Đầu tiếng ve thu ý đậm đà

The temple gate hides in the shadow of
an old fig tree.
Listen to the rise of cicada sound, and
realize the profound meaning of autumn.

11

AN AFTERNOON AT THIEN TRUONG

Here and there,
the villages are like smoke fading.
Half gone and half visible,
an afternoon is sinking.
The buffaloes arrive home,
and the herdboys' flute song vanishes.
Pair after pair, the storks land on the
field.

12

THE WESTWARD CONQUEST

The brocade sail flies along the wind,
and the whitewater waves spring up
flowers.
Sitting on the deck and feeling so tired,
the soldiers don't bother to turn their
heads.
The afternoon clouds hover on Tam
Giap, where none of the geese comes.
The bright moon shines Cuu Than,
where the dragons still stay around.
So cold is the path leading to the old
dream palace in which sorrows spill over
cups of wine.
It is said that the Chinese emperor is
drunk with war.
Why should humans be rushing like
that?

13

11

NGẮM CẢNH CHIỀU THIÊN TRƯỜNG

Thôn trước thôn sau tựa khói nhòa
Nửa không nửa có mé chiều sa
Mục đồng sáo vắng trâu về hết,
Cò trắng từng đôi ruộng xuống sà.

12

TRÊN ĐƯỜNG TÂY CHINH

Hoa sóng tung lên bướm gấm bay
Dưới mũi đầu mệ chằng buồn quay
Mây chiều Tam Giáp nhạt không
đến
Trăng sáng Cửu Than rờn có đây
Lạnh lẽo đường đi cung mộng cũ
Ngón ngang sâu vương rượu ly đầy
Hán hoàng mang tiếng say chinh
chiến
Vội vã nam nhi chi lẫm vậ.

13

THE MOON

The lamp burns dimly, scattering light
on the bamboo bed full of books.
The autumn fog mists the front yard,
breathing night air.
Waking up, I don't know where the
sound of pestle coming from --
just only seeing that the moon is rising
over a branch of osmanthus flowers.

14

HIKING ON BAO DAI MOUNTAIN

The land is so quiet,
and the shrine grows more ancient.
Though the days pass,
the spring still looks pale.
Near and far,
the clouds surround the mountain.
Strewn with flowers, the trail
appears under the scattered sunlight.
Throwing a thousand things
of the kingdom over the stream,
I remind myself of the question
on the one-hundred-year life.
Leaning on the balcony,
I lift the gem flute to my lips
while the pure moonlight pours on my
dress.

15

PLUM BLOSSOM

Fearless of the early snow, the plum
blossom stands strong like steel and
stone, wearing a simple dress and veil
amidst the winter breeze.
Oh, such a flower -- frugal like Emperor
Han Van De, and heroic like Emperor

TRĂNG

Đầy sách, giường song chéch bóng
đèn
Sân thu sương bủa thoáng hơi đêm
Tiếng chày thức dậy đâu hay biết
Hoa mộc trên cành trăng mới lên

14

LÊN NÚI BẢO ĐÀI

Đất vắng đài thêm cỏ
Ngày qua xuân chữa nông.
Gần xa, mây núi cuốn,
Râm nắng, ngô hoa lồng.
Muôn việc nước theo nước,
Trăm năm lòng bảo lòng
Tựa hiên nâng sáo ngọc,
Ngực áo, đầy trăng trong.

15

CÂY MAI

Sắt đá gan li khinh tuyết sớm
Khăn xiêm mộc mạc gió đông luôn
Trần gian kiêu ước Hán Văn Đế
Thiên hạ anh hùng Đường Thái Tông.

Duong Thai Tong.

16

**ON THE ELEVENTH NIGHT IN
THE YEAR'S SECOND MONTH**

I spread a bamboo mat
on the dragon bed,
and flow away some sorrow
with the sweet wine.
The moon shines bright, and the whole
sky appears like a river.
While the flowers fall amply on the
ground, the spring emerges like a dream.

17

THE WIFE AT HOME IN SORROW

She gets up, puts aside the curtain, and
sees the roses falling.
The yellow warblers don't sing for
feeling bitter with the spring.
Far away from the west balcony,
the sun sets for no reason,
and casts the shadows of
flowers and buds falling east.

18

AN AFTERNOON IN CHAU LANG

The ancient temple
hides serenely amid the fog.
Floating in the quiet afternoon,
a fishing boat listens to the bell tolling.
A white seabird flies around, as the river
and mountain stay calm.
The breeze stands still, the clouds shift,
and the trees appear with few red leaves.

19

THE LATE SPRING

16

ĐÊM MƯỜI MỘT THÁNG HAI

Rượu chút sầu vui, vị đậm đà,
Giường rồng chiếu trúc trải yên ra
Cả trời tựa nước, trắng ngày sáng,
Hoa phủ đầy song xuân mãi mơ

17

**NIỀM OÁN HẬN CỦA NGƯỜI
KHUÊ PHỤ**

Ngủ dậy vén rèm, hồng thấy rơi,
Hoàng ly không hát giận xuân rồi.
Lầu tây vô cớ vàng dương lặn
Bóng ngã về đông hoa lẫn chồi

18

CẢNH CHIỀU Ở CHÂU LẠNG

Chùa cổ đìu hiu khuất khói mờ
Thuyền câu chiều quạnh tiếng
chuông đưa
Nước quang non lặng vờn âu trắng
Gió lặng mây đùa cây đỏ thưa.

19

XUÂN MUỘN

When I were young, I did not understand
the existence and the emptiness.
Now the spring flowers bloom, and I am
blissful to see clearly the face of the
spring.
From the Zen bed, sitting on a grass mat,
I keep watching the falling roses.

20

**AN AUTUMN AFTERNOON IN VU
LAM**

The bridge reflects off the creek, and
appears as flowers flying in the air.
The sun sets out there, and scatters
shadows around.
So quiet here in a thousand mountains,
the red leaves are falling.
Like in a dream, I see the clouds carry
the sound of a temple bell.

21

**VISITING THE ROYAL TOMB
CHIEU LANG IN A SPRING DAY**

Like tigers and bears, the soldier statues
stand guard at a thousand gates.
Their combat dresses and helmets show
the seven military ranks.
The old white-haired soldiers are still
here,
excitedly narrating the battle of Nguyen
Phong.

22

**AN EARLY MORNING IN THE
SPRING**

Getting up and opening the door,
I am surprised that it's spring already.
A pair of white butterflies joyfully flies

Tuổi trẻ sao từng hiểu sắc không
Cả xuân hoa nở ngất ngây lòng
Đến nay đành rõ mặt xuân ấy
Nệm cỏ giường thiền ngắm rụng
hồng.

20

CHIỀU THU Ở VŨ LÂM

Lòng khe vắt ngược bóng cầu hoa
Hắt sáng ngoài khe, vệt nắng tà
Vắng vẻ nghìn non, rơi lá đỏ
Như mơ mây đắm tiếng chuông xa

21

**NGÀY XUÂN THĂM CHIÊU
LĂNG**

Hùm gấu nghiêm nghìn cửa.
Áo mũ bảy phẩm đây.
Lính bạc đầu còn đó,
Nguyễn Phong mãi kể say

22

BUỔI SỚM MÙA XUÂN

Ngủ dậy, mở cánh cửa,
Xuân về đã chẳng hay!
Bươm bươm một đôi trắng
Phơi phới nhấm hoa bay

to the flowers.

23

AT THE DONG THIEN LAKE

At around the Dong Thien Lake, the
flowers and grass look not very vernal.
The heaven beings feel compassionate
for the lonely scene.
Suddenly, the bell tolls from the sky.

24

THE THIEN TRUONG DISTRICT

So much lonely is this place -- with a
few red among mostly green.
The clouds are gone, the rain disappears,
and some bits of mud scatter around.
After the dharma lecture, the monks
leave the hall and go back to the temple.
At the first watch of the night, the moon
already hangs high over the harbor
station, shows thirty palaces of the
immortal, and reflects the shades of eight
thousand towers.
The scene at Pho Minh Temple is the
same as old times.
I still see my royal father's face in
dreams, and on the walls.

25

A SONG FOR THE BAMBOOS

Standing amid the cold snow, keeping
emptiness inside, and facing the fog –
You, the bamboo stalks, are so hard.
If I want to keep you as a servant, that
would be against the nature.

26

AT THE MOUNTAIN COTTAGE,

23

TRÊN HỒ ĐỘNG THIÊN

Cảnh hồ Động thiên nọ,
Hoa cỏ kém vẻ xuân.
Thượng đế thương hieu quạnh
Chuông Thái thanh bỗng ngân.

24

PHỦ THIÊN TRƯỜNG

Rậm lục thừa hồng thêm quạnh hieu
Mây quang mưa tạnh ngán bùn tiêu
Nhà trai giảng đoạn sư về viện
Quán bên canh đầu cầu nguyệt treo
Ba chục cung tiên giường tôi đặt
Tám nghìn bóng tháp triều xuân reo
Phổ minh phong cảnh y như cũ
Phảng phất hình cha mộng thấy nhiều

25

BÀI MINH ĐỀ TRÚC NÔ

Ruột rỗng, tuyết giải
Đốt cứng, sương phơi
Mượn người làm tớ,
E trái tính trời.

26

MẠN HỨNG Ở SƠN PHÒNG (1)

FEELING INSPIRED (1)

Nobody ties you; why do you ask for liberation?

Once having no worldly thoughts, you don't need to search for the holy.

The monkeys are relaxing; the horses, tired; and the humans, old.

The cottage in the clouds looks like years ago, and so does the Zen stupa.

27

AT THE MOUNTAIN COTTAGE, FEELING INSPIRED (2)

The right and wrong in my mind are falling off alongside the flowers in the morning.

Fame and wealth are chilled in my mind like the rains last night.

The flowers are dying; the rains, gone; and the mountains, serene.

A bird chirps a sound, and the spring is leaving again.

28

A POEM TO CHINESE ENVOY LY TU DIEN

The Chinese Emperor showers rains of kindness on every place.

A phoenix emerges from red clouds and holds at its beak a red royal proclamation.

The peaceful air spreads far to this newly cultivated land, joining the heavenly river to wash away the dirt of war.

Everyone says that despite the imperial letter has only ten lines, it sounds much better than the musical harmony from a five-string guitar.

Ai buộc mà đi giải thoát tìm?
Không phàm sao phải kiếm thần tiên
Vượn mòn, ngựa mỏi ta già phải.
Như cũ am mây một sập thiền.

27

MẠN HỨNG Ở SƠN PHÒNG (2)

Phải trái tâm theo hoa sớm rơi
Lợi danh lòng lạnh mưa đêm rồi
Hoa tàn, mưa tạnh non im ắng
Một tiếng chim kêu xuân hết thôi.

28

TẶNG SỨ BẮC LÝ TU DIỄN

Ôn Hán tràn trề mưa móc tuôn
Chiếu son phượng ngậm khỏi mây hồng
Khí hòa góc đất đều lan tới
Bụi chiến sông trời rửa sạch trơn
Thấy bảo thư vua mười lồi viết
Còn hơn đàn Thuần năm dây đàn
Đất trời thương hết không nam bắc
Sấm sét sao lo lại phải bươn

The love from heaven and earth does not discriminate against north or south. Why should we worry about the tough road under thunder and storm?

29

A PRAISE TO TUE TRUNG THUONG SI

You stand higher for those who try to look high, become hardwood for those who try to drill, and appear suddenly in front then in rear of those who try to portray you. That is called as the strong Zen from Tue Trung Thuong Si.

30

A POEM TO THE TEMPLE OF HUONG CO CHAU VILLAGE

Confined in a breath, human life is short; larger than two oceans of gold, human greed is vast; while being jailed in the palace of evil, human suffers. Blissful incomparably are those who enter the Buddha land.

31

DEATH POEM

If you constantly see that all things are unborn and that all things are undying, all Buddhas appear constantly in front of your eyes. Nothing is coming or going.

29

CA NGỌI THƯỢNG SĨ TUỆ TRUNG

Nhìn lên càng cao
Dù càng bền cứng
Chợt ở phía sau
Thấy liền trước đứng
Cái đó gọi là
Thiền Thượng sĩ vững

30

ĐỀ CHÙA THÔN HƯƠNG CỎ CHÂU

Số đời một màn kéo,
Tình người đôi mắt ngân.
Cung ma chật hẹp lắm,
Cõi Phật khôn xiết xuân.

31

KỆ THỊ TỊCH

Hết thầy pháp không sinh
Hết thầy pháp không diệt
Nếu hay hiểu như vậy
Chư Phật thường trước mặt
Đến đi sao có đây

32

THE BODY

Your body is like a breath
 entering and leaving the nose.
 Life is like a cloud
 flowing with the wind over a mountain.
 Can you hear that a swamphen is crying
 and see that the moon is shining?
 If you think that is something normal,
 you are losing the springtime.

33

YOU SHOULD REMEMBER

You should remember
 the ancient story of Coi Ke.
 We still have Hoan and Ai provinces,
 where our army of one hundred thousand
 soldiers is waiting to go to war.

*(NOTE: The Marshal Tran Hung Dao
 composed this two-sentence poem to
 remind King Tran Nhan Tong that the
 Vietnamese kingdom had enough strong
 forces to fight against the invaders.)*

34

INSPIRED

The stone horse galloped twice
 to save our country.
 Now the mountains and rivers will be
 safe
 as a golden basin for a thousand years.

35

RESPONDING POEM TO LY TU DIEN

Having no talent,
 I am ashamed with the world;

32

THÂN NHƯ

Thân như hơi thở vào ra mũi
 Thế tựa gió luôn mây núi xa
 Đỗ quỳên rền rĩ trăng ngày sáng
 Đùng để tầm thường xuân luống qua

33

NGƯỜI NÊN NHỚ

Cối kê việc cũ người nên nhớ,
 Hoan, Ai đang còn chực vạn quân

*(GHI CHÚ: Tướng Trần Hưng Đạo
 nói hai câu thơ này để nhắc Vua Trần
 Nhân Tông rằng nước Việt còn có đủ
 binh hùng tướng mạnh để chống
 ngoại xâm.)*

34

TỨC SỰ

Xã tắc hai phen chồn ngựa đá,
 Non sông nghìn thuở vững âu vàng.

35

HỌA THƠ LÝ TƯ ĐIỂN

Tự xét không tài thẹn được đất
 Chỉ vì nhiều bệnh thiếu châu trời.

Having many health problems,
I could not go north to see the Emperor.

Zen Conversations

At the beginning of a dharma session, Tran Nhan Tong burnt incense, commemorated Buddha's grace, then stepped onto stage. After a lead monk struck a gong, Tran Nhan Tong said, "Gautama Buddha came to this world for a great cause, preaching and moving his mouth for forty-nine years; however, not a word was spoken. For you all now, I come to this stage; what should I talk?"

After staying silent for some moments, he recited the following poem.

Your body is like a breath entering and leaving the nose.

Life is like a cloud flowing with the wind over a mountain.

Can you hear that a swamphen is crying and see that the moon is shining?

If you think that is something normal, you are losing the springtime.

Tran Nhan Tong hit the table once, then said, "There is nothing here? Come out, come out."

***

A monk asked, "What is Buddha?"

He replied, "To accept just like ancient times is to go wrong."

"What is Dharma?"

He replied, "To accept just like ancient times is to go wrong."

"What is Sangha?"

Tham Vấn

Mở đầu pháp hội, Ngài niệm hương báo ân xong bước lên tòa. Vị Thượng thủ bạch chùy v.v... rồi Ngài nói:

- Thích-ca Văn Phật vì một đại sự mà xuất hiện giữa cõi đời này, suốt bốn mươi chín năm chuyển động đôi môi mà chưa từng nói một lời. Nay ta vì các người lên ngôi tòa này, biết nói chuyện gì đây?

Ngồi giây lâu, Ngài ngâm:

ÂM:

Thân như hô hấp tỷ trung khí,
Thế tựa phong hành lãnh ngoại vân.
Đỗ quyên đề đoạn nguyệt như trú,
Bất thị tâm thường không quá xuân.

DỊCH:

Thân như hơi thở ra vào mũi,
Đời giống mây trôi đỉnh núi xa.
Tiếng quyên từng chập vàng trăng sáng,
Đâu phải tâm thường qua một xuân.

Ngài vỗ bàn một cái nói:- Không có gì sao? Ra đây! Ra đây!

***

Có vị Tăng hỏi:

- Thế nào là Phật?

Ngài đáp:

- Nhận đến như xưa vẫn chẳng phải.

- Thế nào là pháp?

- Nhận đến như xưa vẫn chẳng phải.

- Thế nào là Tăng?

- Nhận đến như xưa vẫn chẳng phải.

He replied, “To accept just like ancient times is to go wrong.”

The monk asked again, “How is the ultimate?”

He replied, “I already gave you all eight words, and have nothing more to tell you.”

The monk asked, “What is the way upward?”

He replied, “Just like raising a stick to poke the sun and the moon.”

The monk asked, “Why do you use the old koan?”

He replied, “Each time recollected, each time it’s renewed.”

The monk asked, “What is the special transmission outside the scriptures?”

He replied, “A frog can not jump higher than its head.”

The monk said, “After jumping higher than its head, then...”

He replied, “...then following other frogs to jump into muddy swamps.”

The monk said, “Still jumping inside, not outside the ring.”

Tran Nhan Tong shouted loudly, “You, a blind guy! What do you see?”

The monk said, “Why does a great virtuous master like you now deceive people?”

Tran Nhan Tong uttered, “Hum, hum.”

While the monk was thinking, Tran Nhan Tong reached out to hit him.

The monk was still pondering.

Tran Nhan Tong shouted out loudly.

The monk shouted back.

- Cứu kính thế nào?

Đáp:

Bát chữ đã bày trao hết sạch,

Đâu còn có việc nói cùng người.

(Bát tự đã khai phân phó liễu

Cánh vô dư sự khả trình quân)

Lại hỏi:- Thế nào là một việc hương thượng?

Ngài đáp:- Đầu gậy khêu nhật nguyệt.

- Dùng công án cũ làm gì?

- Một lần nhắc lại một lần mới.

- Thế nào là giáo ngoại biệt truyền?

- Ẽnh ương nhảy không khỏi đầu.

- Sau khi ra khỏi đầu thì thế nào?

- Lại theo con ếch nhảy xuống bùn.

- Vẫn là nhảy chằng khỏi.

Ngài bèn lớn tiếng nạt:

- Kẻ mù! Thấy cái gì?

- Đại Tôn đức lừa người làm gì?

Ngài liền “hừ, hừ”.

Vị Tăng suy nghĩ.

Ngài liền đánh.

Vị tăng lại suy nghĩ để hỏi.

Ngài liền hét.

Vị tăng cũng hét.

Ngài hỏi:

- Lão tăng bị một cái hét, hai cái hét của người, rốt cuộc thế nào? Nói mau!

Nói mau!

Vị tăng suy nghĩ.

Ngài lại hét một tiếng, nói:

- Con chồn hoang quý quái! Vừa rồi tinh lạnh, giờ ở chỗ nào?

Vị tăng lễ bái lui ra.

***

Tran Nhan Tong said, “I was shouted at by you – once, and twice. How is the ultimate? Say quick now, say quick now!”

The monk pondered long.

Tran Nhan Tong gave a shout, then said, “Devious wild fox! You are just full of slyness. Where is it now?”

The monk bowed and moved back.

***

A monk asked, “Dear Master, you have practiced diligently for many years; among the six powers of Buddha, how many do you possess now?”

Tran Nhan Tong said, “I also have the six powers.”

Monk said, “Not saying about the other five powers, I want to ask about the power of knowing other people’s thoughts.”

Tran Nhan Tong said, “Buddha knows all and see all the minds in the whole country.”

The monk raised a closed fist high and said, “Knowing all and seeing all, then you should know what is inside this.”

Tran Nhan Tong said, “It’s like form, and it’s like emptiness; also, it’s neither form nor emptiness.”

Monk said, “Long time ago, a monk asked The Most Reverend Lang Gia, ‘Originally purity... Suddenly there appeared the mountains, rivers and lands. How could that happen?’”

Tran Nhan Tong said, “Just like a

Tăng hỏi:

- Đại tôn đức khổ nhọc tu hành, đã trải quanhiều năm, đối với sáu thông của Phật, Ngài đã được mấy thông?

Ngài đáp:

- Cũng được sáu thông.

- Năm thông kia gác qua, thế nào là tha tâm thông?

- Đây cả quốc độ, có bao nhiêu thứ tâm, Như Lai đều biết, Như Lai đều thấy.

Vị tăng liền đưa năm tay lên nói:

- Đã biết hết thấy hết, vậy biết cái này có vật gì?

Ngài đáp:

- Như có như không, chẳng phải không chẳng phải sắc.

- Xưa tăng hỏi Hòa thượng Lang Gia:

“Thanh tịnh bản nhiên, vì sao chợt sanh sơn hà đại địa?” Ý chỉ thế nào?

- Thật giống thuyền chài ra biển.

- Ý này thế nào?

- Ai biết nơi chốn khói sóng xa khơi kia, riêng có chỗ nên suy nghĩ.

***

Hỏi:- Thế nào là gia phong Phật quá khứ?

Đáp: Vườn rừng vắng vẻ ai xem sóc Lý trắng đào hồng hoa tự nhiên.

Hỏi:- Thế nào là gia phong Phật hiện tại?

Đáp: Gia phong sóng bạc mê yển sớm Tiên uyển đào hồng say gió xuân.

Hỏi:- Thế nào là gia phong Phật vị lai?

Đáp: Bãi biển chờ triều trời đợi nguyệt Xóm chài nghe sáo khách nhớ nhà.

Hỏi:- Gia phong Hòa thượng thế nào?

fishing boat sailing upon the high sea.”
Monk said, “What does that mean?”
Tran Nhan Tong said, “There exists a land beyond the waves and fog; you should skillfully contemplate.”

***

Question (Q): What is the family tradition of past Buddhas?

Answer (A): The forest garden is left lonely, having no keeper; The flowers, white plum and red cherry, bloom naturally.

Q: What is the family tradition of present Buddhas?

A: That family tradition is shown when the whitecaps welcome swallows in the early morning, and when the red cherry trees in the immortal garden get excited with spring breeze.

Q: What is the family tradition of future Buddhas?

A: The beach is waiting for the tides; the sky, for the moon. Upon hearing a flute song echoed from a fishing village, the traveler feels homesick.

Q: What is your family tradition?

A: Covering clouds with a tattered coat, eating porridge in the morning, watering the moon with an old vase, and drinking tea at night.

Q: How could Linh Van, upon seeing the cherry flowers, get enlightened?

A: They bloom and wilt themselves when the seasons come and go. Though being asked, the King of Winter has no words to say.

Đáp: Áo rách che mây, sáng ăn cháo
Bình xưa tưới nguyệt, tối uống trà.

Lại hỏi:- Ngài Linh Vân khi xem hoa
đào ngộ thì thế nào?

Đáp: Tự nở tự tàn theo thời tiết
Đông quân bị hỏi cũng khôn lời.

Hỏi:- Khi giết người không nhìn lại thì
sao?

Đáp: - Gan dạ cùng mình.

Hỏi:- Người đại tu hành lại rơi
vào nhân quả hay không?

Đáp: Miệng dường chậu máu chề Phật
Tổ

Răng như kiếm bén găm rừng thiên.

Một mai chết đọa A-tỳ ngục,
Cười ngất Nam-mô Quán Thế Âm.

Hỏi: Dưới ruộng bầy cò ngàn điểm
tuyệt

Trên cây oanh đậu một cành hoa,
Thì thế nào?

Đáp:- Lâm!

Hỏi:- Theo Đại tôn đức thì thế nào?

Đáp: Dưới ruộng bầy cò ngàn điểm
tuyệt

Trên cây oanh đậu một cành hoa.

Tăng nói:- Đó là câu nói của tôi.

Đáp: Muốn biết thần tiên lò luyện
thuốc

Linh đơn vốn thiệt tử châu sa.

Hỏi:- Thế nào là thanh tịnh pháp thân?

Đáp: Đục vàng rơi trong phân sư tử
Người đen đúa vác bó hương thơm.

Tăng thưa:- Học nhân không hiểu.

Đáp: Chớ học thói hồ đồ trả giá

Cười người chân thật dối làm nhau.

Hỏi:- Thế nào là viên mãn báo thân?

Đáp: Cánh bằng bay bỗng dừng cơn

Q: 'When you kill a person, don't blink.' What does that saying mean?

A: So brave through the whole body for one who kills [a compound personality].

Q: Could a great Buddhist practitioner fall back into the causality circle?

A: Those who scold Buddha with their bloody-bowl mouths and those who chop the Zen forest with their sharp-sword teeth will fall into the lowest hell after death; however, only the great practitioners would see their laughs become the chanting of praises to Avalokitesvara Bodhisattva.

Q: Hovering over a field, the storks sprinkled a thousand snowflakes.

On a shrub, a yellow songbird appeared as a flower. How was that?

A: Wrong!

Q: Dear great master, please explain to us.

A: Hovering over a field, the storks sprinkled a thousand snowflakes.

On a shrub, a yellow songbird appeared as a flower.

Monk said: Those were my sentences.

A: When you know how the immortality medication was made, you will understand that the sacred pills are truly purple sand.

Q: What is the pure dharma body?

A: A golden chisel drops into lion feces. An ugly man carries a bundle of fragrant incense sticks.

Monk said: Dear Master, I don't understand.

gió

Ly châu lắng lạnh biển trong ngần.

Vị tăng lễ bái.

Ngài bảo: Nguyên lai đây đủ

nhiều công dụng

Bởi chú quàng xiên chẳng được thành.

Hỏi:- Thế nào là thiên bách ức hóa thân?

Đáp: Mây dòn sương phủ trời mù mịt

Tác nước như xưa trước đỉnh đầu.

Tăng nói:- Đúng thế.

Ngài bảo:Cười ngất kẻ gom mây dưới đánh

Bốn bề nuốt lấy hòn sát tròn.

Vị tăng lễ bái lui ra.

***

Pháp Loa hỏi:- Nói huyền nói diệu, luận cổ bàn kim, đều thuộc thứ nói đùa, một câu không kẹt trong ngôn ngữ làm sao nói được?

Ngài đáp:Gió đông dìu dịu ngàn hoa nở

Lách cách vành xe một tiếng vang.

Pháp Loa toan mở miệng nói, Ngài liền bảo:

Chim hót máu tuôn vẫn vô dụng

Non tây như trước phủ mây chiều.

Pháp Loa: Khi muôn dậm mây tạnh thì thế nào?

Ngài: Mưa tầm tã.

Hỏi:- Khi muôn dậm mây che kín thì thế nào?

Đáp:- Trăng vàng vạc.

- Cứu kính thế nào?

- Chớ động đến, động đến ăn ba mươi gây.

- Thế nào là bản lai diện mục?

A: Don't learn to haggle over the price; Don't mistakenly laugh at the honest persons.

Q: What is the complete reward body?

A: The eagle flies high in the sky and stops the wind. The dragon's jewel has the power to make the sea calm, cool and clear.

The monk bowed.

Tran Nhan Tong said: You already has it fully with all merit and power. You now walk tilting, and can not realize that.

Q: What about the countless transformation bodies?

A: The cloud thickening, the fog coming, and the sky hazing – they all are just one inch of water originally appearing in front of your mind.

Monk said: Yes, that is so right.

Tran Nhan Tong said: It is so laughable for those who try to bag home the clouds around the mountainsides. If you do like that, you will go to hell and swallow hot iron balls.

Monk bowed and moved out.

***

Phap Loa said: Talking about mythology and discussing about historiology are all for fun. How could I speak a sentence that is not stuck in words?

Tran Nhan Tong said: The winter wind breezes, and [then you see] the flowers bloom. The chariot moves, and [then you hear] the wheels clatter.

Ngài im lặng giây lâu hỏi:- Hiểu chăng?

Đáp:- Chẳng hiểu.

Ngài liền đánh.

Pháp Loa hỏi: Thế nào là ba mươi hai tướng tốt tám mươi vẻ đẹp?

Ngài đáp:Nếu dùng sắc thấy ta,
Dùng âm thanh cầu ta,
Người ấy hành đạo tà,
Không thể thấy Như Lai.

Pháp Loa: Thế nào là Phật?

Ngài đáp: Tám cảm ở dưới cõi.

- Thế nào là ý Tổ sư từ Ấn sang?

- Bánh vẽ.

- Thế nào là đại ý Phật pháp?

- Cùng hàm, đất không khác.

- Xưa có vị tăng hỏi Triệu Châu “con chó có Phật tánh không”, Triệu Châu nói “không”, ý chỉ thế nào?

Đáp: Chát muối ở trong nước

Keo xanh ở trong sắc.

Hỏi:- Hữu cú vô cú như bìm leo cây, khi ấy thế nào?

Ngài bèn nói kệ (Việt dịch của HT Thích Thanh Từ):

Hữu cú vô cú

Bìm khô cây ngã

Máy kẻ nạt tăng

U đầu sút trán.

Hữu cú vô cú

Thê lộ gió thu

Hàng hà sa số

Va đao chạm bén.

Hữu cú vô cú

Lập tông lập chỉ

Đập gối dùi rùa

Trèo non lội nước.

Hữu cú vô cú

Notifying Phap Loa's intention to speak, Tran Nhan Tong said: It won't be useful, despite the bird sings with its bloody beak [and despite you ask constantly for the ultimate secret of Zen]. The western mountain is again covered by the late-afternoon clouds.

Phap Loa said: What about when there is not a cloud in sight for a ten thousand miles?

Tran Nhan Tong said: It rains so hard.

Q: And when the clouds cover the sky for a ten thousand miles?

A: The moon shines bright.

Q: How about the ultimate?

A: Don't touch that. If you touch that, you will get thirty strokes of the cane.

Q: What is the original face?

Tran Nhan Tong stayed silent briefly, then asked: Do you understand?

Phap Loa said: No.

Tran Nhan Tong hit Phap Loa.

Phap Loa asked: How about the thirty two good marks and eighty good signs [on the physical body of Buddha]?

Tran Nhan Tong said: Those who try to see me via forms and seek me via sounds have embarked on a wrong path; they can not see the Thus Come One.

Phap Loa said: What is Buddha?

Tran Nhan Tong said: Broken rice and bran are all in the same mortar.

Phap Loa said: What is the intention of the patriarch who came from India?

Tran Nhan Tong said: A cake in a

Chẳng có chẳng không
Khắc thuyền tìm kiếm
Tìm ngựa cứ hình (bản đồ).

Hữu cú vô cú
Hồi hồ, hay không
Nón tuyết giày hoa
Ôm cây đợi thỏ.

Hữu cú vô cú
Tự xưa tự nay
Chấp tay quên trăng
Đất bằng chết chìm.

Hữu cú vô cú
Nhu thể như thể
Chữ bát mở ra
Sao không nắm mũi?

Hữu cú vô cú
Ngó tả ngó hữu
Lau chau mồm mép
Ồn ào náo động.

Hữu cú vô cú
Đau đầu lo sợ
Cắt đứt sản bìm
Đó đây vui thích.
Ngài bèn bước xuống tòa.

painting.

Phap Loa said: What is the core meaning of Buddhism?

Tran Nhan Tong said: In one same tunnel, all the soils have no difference.

Phap Loa said: A monk asked Trieu Chau, "Does a dog have Buddha nature?" Trieu Chau said, "No." What did that mean?

Tran Nhan Tong said: Salt in the seawater; blue adhesive in the color.

Phap Loa said: Whether we say 'things exist' or 'things don't exist', both sentences are all vines climbing trees. What did that mean?

Tran Nhan Tong then said the poem below.

'Things exist' or 'things don't exist'?
Both sentences would become all vines drying up after the tree falls and leaves bruises on the monk's head.

'Things exist' or 'things don't exist'?
Both sentences would become all leaves flying off to reveal the essence when the autumn wind blows; like flying swords, both have hurt countless people.

'Things exist' or 'things don't exist'?
Those sentences create the schools of eternalism and nihilism, making people climb mountains and cross rivers for nothing; it's just like crushing tiles to search for rice, or pricking into a turtle's shell to start a fire.

'Things exist' or 'things don't exist'?

Say neither existence nor emptiness.
It's just like marking on your boat at
the spot where your sword slipped into
the river, or searching for a horse
similar to the one described in an
ancient book.

'Things exist' or 'things don't exist'?
Don't say none; don't say both.
It's just like using snow to make a hat,
or like sewing flowers to make shoes.
Don't hug a tree to wait for a rabbit.

'Things exist' or 'things don't exist'?
From old times to now, mistaking the
pointing finger for the moon has
drowned so many people on the
ground.

'Things exist' or 'things don't exist'?
Thusness, thusness. The word opens
before your eyes, right in front of your
nose.

'Things exist' or 'things don't exist'?
Peering left or peering right, mouthing
words or howling words – only making
noise uselessly.

'Things exist' or 'things don't exist'?
Anxiety comes along with them.
Just cut off the vines, then live happily
ever after.

Tran Nhan Tong then moved out.

Postscript

After Buddha, not a word should be
spoken, because his dharma talks are
still echoing now.
Thus, the Zen patriarchs spoke only
words of silence, and made so many
gestures to illustrate the meanings of

Lời Thêm

Sau Đức Phật, không lời nào nên nói
nữa, bởi vì pháp thoại của ngài vẫn còn
đang âm vang. Do vậy, các tổ sư
Thiền Tông chỉ nói bằng lời vô ngôn,
và làm nhiều động tác để hiển thị ý
nghĩa lời Phật.

Buddha's words.

Seeing the flower from Buddha's hand, the patriarchs jumped into the ring, danced in four directions, laughed in unison, and all pointed fingers to the bloom. If we can not clearly hear Buddha's words or see the flower being lifted high, we should carefully watch the dharma dance enjoyed by patriarchs to find a path to enter the ring. Especially, just watch Tran Nhan Tong.

The show is beautiful; however, is there truly a path leading to liberation? We see that the patriarchs walked, ran, jumped, danced and hopped onto so many different paths around the flower. So, when we see the maze of footprints left by patriarchs, should we say that that is truly a pathless way?

Tran Nhan Tong replied that Buddha had not spoken a word in forty-nine years. Not a word was spoken, while we still hear now the echoes from Buddha's dharma talks? That means that we should hear the soundless sound? Tran Nhan Tong then said that the practitioners could not see and hear Buddha via forms and sounds. Does that mean that we can only see and hear Buddha via the formless and the soundless?

What should we do now? Form appears and disappears; sound arises and vanishes; however, we want to enter the realm of undying peace.

Let's see the form and hear the sound

Nhìn thấy đóa hoa trên tay Phật, chư tổ đã phóng vào vòng, nhảy múa nơi bốn hướng, cười vang đồng điệu, và cùng chỉ tay về đóa hoa. Nếu chúng ta không có thể nghe rõ lời Phật hay thấy rõ đóa hoa đang đưa cao, chúng ta nên cẩn trọng quan sát điệu pháp vũ chư tổ đang vui hưởng để tìm lối nhập môn. Đặc biệt, hãy nhìn vào ngài Trần Nhân Tông.

Màn trình diễn đẹp tuyệt; tuy nhiên, thực sự có một lối đi tới giải thoát? Chúng ta thấy chư tổ đi bộ, chạy, nhảy, múa và phóng người vào quá nhiều lối khác nhau quanh đóa hoa. Do vậy, khi chúng ta thấy mê lộ của các dấu chân do chư tổ để lại, ta nên nói rằng thực sự đó có phải là lối đi không lối đi?

Ngài Trần Nhân Tông trả lời rằng Phật không nói lời nào trong 49 năm. Không lời nào nói, trong khi chúng ta còn đang nghe âm vang từ pháp thoại của Phật? Thế nghĩa là chúng ta nên nghe âm thanh vô thanh? Rồi ngài Trần Nhân Tông nói rằng người tu không có thể thấy và nghe Đức Phật xuyên qua sắc tướng và âm thanh. Thế có nghĩa là chúng ta chỉ có thể thấy và nghe Đức Phật qua vô tướng và vô thanh?

Chúng ta nên làm thế nào bây giờ? Sắc tướng hiện ra, rồi biến mất; âm thanh sinh khởi và tan biến; nhưng chúng ta muốn vào cõi an bình bất tử.

Hãy nhìn vào sắc tướng và nghe âm thanh lần nữa. Tánh biết đang chiếu sáng, nhận ra sắc và thanh. Sắc và thanh tới và đi, nhưng tánh biết không

again. The nature of awareness is shining bright, recognizing the form and sound. The form and sound come and go, while the nature of awareness neither comes nor goes. It's just there, just like the reflecting nature of a clear mirror, and like the echoing nature of an empty hall.

The nature of awareness has no form, so the mirror displays so many different forms; it has no color, so we can see so many different colors around us. Thus, it is formless; ditto, it is soundless.

That is why Tue Trung said, "Just know that all scenes come from your mind. Realizing that the mind and scenes are originally empty, you will see the enlightenment in all places."

The form appears in the mirror and then disappears, but the reflecting nature of the mirror is still there, serene and clear. The sound arises in the mind and then vanishes, but the nature of awareness is still there, hearing and recognizing. Hence, we can see that Buddha is currently holding the flower, see that the flower is right now being lifted from his hand – from his one hand. Hence, when we see the flower from his one hand, we are hearing the clap of one hand.

The patriarchs saw, and we can see now – not only seeing a flower, but also seeing the nature of awareness; ditto with the sound.

The flower is being lifted high, the bird

tới, không đi. Nó chỉ ở đó, hệt như ánh chiếu của gương sáng, và như ánh vang dội của tòa nhà trống.

Tánh biết không có hình tướng, nên gương hiện ra rất nhiều hình khác nhau; nó không có màu sắc, nên chúng ta có thể thấy nhiều màu khác nhau quanh ta. Thế nên, nó là vô tướng, vô hình, vô ảnh; tương tự, nó là vô thanh, không tiếng, không âm thanh.

Đó là lý do ngài Tuệ Trung nói, "Cảnh cảnh từ tâm sanh. Tâm cảnh xưa nay không. Chôn chôn ba-la-mật."

Hình tướng xuất hiện trong gương và rồi biến mất, nhưng ánh chiếu của gương vẫn ở đó, lặng lẽ và trong trẻo. Âm thanh khởi trong tâm và rồi biến đi, nhưng ánh biết vẫn ở đó, nghe và nhận biết. Do vậy, chúng ta có thể thấy rằng Đức Phật hiện đang cầm đóa hoa, thấy rằng hoa hiện đang đưa cao từ tay ngài – từ một tay. Do vậy, khi chúng ta thấy hoa từ một tay ngài, chúng ta đang nghe tiếng vỗ của một bàn tay.

Chư tổ thấy, và chúng ta có thể thấy bây giờ -- không chỉ thấy hoa, nhưng cũng thấy ánh biết; tương tự với âm thanh.

Hoa được cầm lên, chim đang bay và mây đang trôi; tuy nhiên, tất cả chúng đều nguyên vốn là không, và thực sự bất động. Khi chúng ta nhận rằng vạn pháp từ tâm sinh, thì chúng ta sẽ thấy mọi nơi chôn đều là cõi an bình bất động, trong đó không hề có gì gọi là thời gian hay khổ đau.

Do vậy, chúng ta có thể thấy hoa và nghe tiếng vỗ của một bàn tay khi chúng ta cảm nhận và tương tác

is flying and the cloud is floating; however, they all are originally empty, and truly motionless. When we realize that all things come from the mind, then we will see in all places the realm of motionless peace, in which there is no such thing as time or suffering.

Thus, we can see the flower and hear the clap of one hand when we feel and interact via first impressions from the choiceless awareness, which behaves like the reflecting nature of a mirror and like the echoing nature of an empty hall.

When we hear a bird singing, the first impression does not show us where the melody comes from. When we hear and just hear only, we don't make any choice that whether we like or dislike the melody, and don't make any judgement that the melody comes whether from the TV or computer, from the front yard or back yard. When we hear and just hear only, we realize that the melody is manifested in the mind. Each of us would hear the melody differently.

And thus, we know that the melody is the mind being manifested, and know that all things are truly quiet, serene and peaceful.

When we see a bird singing on a tree in a forest, and if not a thought arises, then we see that there is no such thing as the self, and see that we are the bird and that we are the song; we are the entire universe.

qua ấn tượng ban đầu từ tánh biết vô phân biệt, nơi hiển lộ như tánh chiếu của gương và như tánh vang của nhà trống.

Khi chúng ta nghe một con chim hát, ấn tượng ban đầu không cho chúng ta biết ca điệu này từ đâu. Khi chúng ta nghe và chỉ nghe thôi, ta không có lựa chọn nào, dù là thích hay không thích ca điệu này, và không phán đoán rằng ca điệu này từ TV hay máy vi tính, từ sân trước hay sân sau. Khi ta nghe và chỉ nghe thôi, ta nhận ra rằng ca điệu đó hiển lộ trong tâm. Mỗi người chúng ta sẽ nghe ca điệu ở cách khác nhau.

Và như thế, chúng ta biết rằng ca điệu đó là tâm hóa hiện ra, và biết rằng vạn pháp là thực sự lặng lẽ, vắng lặng và an tĩnh.

Khi chúng ta nghe một con chim hát trên một cây trong rừng, và nếu không có niệm sinh khởi, thì chúng ta thấy không hề có gì gọi là cái tự ngã, và thấy rằng chúng ta là con chim và thấy rằng chúng ta là ca điệu được hát; chúng ta là toàn thể vũ trụ.

Thêm nữa, nếu không có ai quanh đó, nếu không có ai ở đó để thấy hay để nghe, câu hỏi là có bất kỳ chút xíu âm thanh nào không? Và có bất kỳ chút xíu âm thanh nào hiển lộ trong tâm hay không?

Hay chúng ta nên trả lời rằng tứ cú – có, không, vừa có vừa không, không có cũng không không – không có thể ứng dụng?

Tương tự, chúng ta cũng có thể hiểu ngài Trần Nhân Tông qua Bát Nhã Tâm Kinh, trong đó Đức Phật nói rằng

Furthermore, if there is nobody around there, if there is nobody there to do the seeing or hearing, the question is that is there any bit of sound? And is there any bit of sound being manifested in mind?

Or should we answer that the four phrases -- existence, nonexistence, both existence and nonexistence, neither existence nor nonexistence – can not be applied?

Similarly, we can also understand Tran Nhan Tong via The Prajna Paramita Heart Sutra, in which Buddha stated that form was emptiness, and that emptiness was form. Thus, we are really living in the realm of emptiness.

Just watch the mind. Before a thought arises, that is the formless emptiness. When a thought arises, a form appears. Before the flower is seen, that is the formless seeing. Before a sound is heard, that is the formless hearing. We are all bathing in the river of form and emptiness. The water in river is the emptiness, and the waves are the forms; they have no difference.

Hence, when seeing, just see and see only; when hearing, just hear and hear only. Live with the nature of awareness – the choiceless awareness. That is when we live with the unborn mind. Just watch the mind, and see the nature of awareness. Tran Nhan Tong said so.

A few words should be added here. The translation might not transfer well, and this humble postscript might be

sắc tức là không, và rằng không tức là sắc. Do vậy, chúng ta thực sự đang sống trong cõi của Không.

Hãy nhìn vào tâm. Trước khi một niệm sinh khởi, đó là cái không vô tướng. Khi một niệm khởi, một hình tướng hiện ra. Trước khi hoa được thấy, đó là cái thấy vô tướng. Trước khi âm thanh được nghe, đó là cái nghe vô tướng. Chúng ta đều đang tắm trong dòng sông của sắc tướng và cái rỗng rang vô tướng. Nước sông là Không, và sóng là Sắc Tướng; chúng không khác gì nhau.

Do vậy, khi thấy, hãy thấy và chỉ thấy thôi; khi nghe, hãy nghe và chỉ nghe thôi. Hãy sống với tánh biết – cái biết vô phân biệt. Đó là khi chúng ta sống với tâm bất sinh. Hãy nhìn tâm, và thấy tánh biết. Ngài Trần Nhân Tông dạy như thế.

Vài lời xin thêm nơi đây. Bản dịch có thể không chuyển ngữ tốt, và lời bàn thêm nhỏ nhoi này có thể bất toàn; tuy nhiên, đây là những gì tốt nhất mà tác giả có thể làm. Nếu sách này có công đức nào, đó là do chư vị Thiền Sư tại Việt Nam, trong đó vài vị đã dạy cho tác giả một cách trực tiếp và từ bi, trong khi các vị khác đã dạy gián tiếp qua các bài thơ và ngữ lục. Nếu sách này có lỗi nào, sẽ hoàn toàn là trách nhiệm riêng của tác giả. Nguyên xin những lời này khích lệ cho những vị muốn học Thiền Tông, giúp những vị đang tu tập, và trở thành một trận mưa hoa để ca ngợi những vị đã vào được pháp môn không cửa vào này.

deficient; however, this is the best that the writer can do. If there is any merit in this book, it is due to the Zen Masters in Vietnam, some of whom taught the writer directly and compassionately, while others taught indirectly via their poems and sayings. If any mistake is found in this book, it is the writer's solely responsibility.

May these words inspire those who want to learn the way of Zen, help those who are practicing, and become a rain of flowers to praise those who have entered the gateless gate.

The End

Hết

---o0o---

HẾT